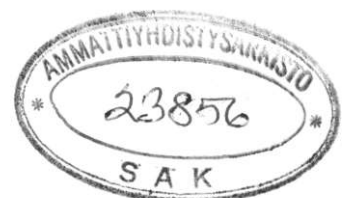

TOIMINTA KERTOMUS

1994

***Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry***

***TOIMINTAKERTOMUS
1994***

21.21

*Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Siltasaarenkatu 3 A, PL 157, 00531 HELSINKI
Puhelin (90)772 11
Telekopio (90)7721 447*

*Toimitus
Auli Alander
Tekstin valmistus
Ulla Vettenranta
Monistus
Irmeli Kivivuori*

*ISBN 951-714-170-X
ISSN 0786-2288*

Helsinki 1995

SISÄLTÖ

Sivu

<i>Työmarkkinapoliittinen katsaus</i>	5
<i>SAK:n valtuusto</i>	6
<i>Valtuuston jäsenet</i>	7
<i>SAK:n hallitus</i>	10
<i>SAK:n hallituksen jäsenet</i>	11
<i>Tilintarkastajat</i>	12
<i>Valiokunnat</i>	13
<i>Neuvottelukunnat</i>	13
<i>Talouspoliittinen toiminta</i>	14
<i>Sopimustoiminta</i>	15
<i>Euroopan yhdentyminen</i>	17
<i>Kansainvälinen toiminta</i>	17
<i>Sosiaalipoliittinen toiminta</i>	18
<i>Oikeuspoliittinen toiminta</i>	20
<i>Järjestötoiminta</i>	21
<i>Palkansaajakeskusjärjestöjen yhteistyö</i>	23
<i>Hallinto ja kehittäminen</i>	23
<i>Tiedotustoiminta</i>	28
<i>Palkkatyöläinen</i>	29
<i>Löntagaren</i>	29
<i>Talousasiat</i>	30
<i>Jäsenyydet ja osakkuudet</i>	31
<i>Toimistopalvelut</i>	31
<i>Henkilöstö</i>	32
<i>Annetut lausunnot</i>	34
<i>Arbetsmarknadspolitisk översikt</i>	38
<i>FFC:s svenska sekretariat</i>	38
<i>Löntagaren</i>	39

TYÖMARKKINAPOLIITTINEN KATSAUS

Vuoden 1994 jälkipuoliskolla Suomen kansantalous kääntyi nousuun runsaan kolmen lamavuoden jälkeen. Nousun arvioitiin kuitenkin edelleen olevan heikolla pohjalla. Taloudellista nousua varjostivat edelleen ennätysuuri työttömien määrä ja valtion yhä jatkuva nopea velkaantuminen sekä korkea reaalikorko.

Tasavallan presidentin asettaman työllisyistyöryhmän esitykset valmistuivat syyskuussa. Niistä käytiin laaja julkinen keskustelu. SAK:n arvio työryhmän työstä oli yleisesti ottaen myönteinen, mutta erityisesti korostettiin, että työryhmän esitykset ovat hyvä perusta valtiovalan ja työmarkkinajärjestöjen yhteiselle työlle työttömyyden puolittamiseksi.

SAK otti valtuuston kevätkokouksessa Euroopan unionin jäsenyyteen myönteisen kannan. EU:n kanssa syntyneen neuvottelutuloksen arvioitiin keskeisiltä osiltaan vastaavan palkansaajajärjestöjen asettamia tavoitteita. Maan hallituksen EU-jäsenyyteen kytkevä maatalouden tukipaketti todettiin ylisuureksi, mutta EU:n täysjäsenyys arvioitiin palkansaajan kannalta kuitenkin paremmaksi kuin EU:n ulkopuolelle jääminen. Valtuusto kehotti kaikkia maamme palkansaajia osallistumaan kansanäänestykseen ja edellytti poliittisten päätöksentekijöiden kunnioittavan kansanäänestyksen tulosta. Euroopan unionin jäsenyys toteutuikin tavoitteen mukaisesti.

Maan hallitus yritti valtion talousarvioesitystä valmistellessaan jälleen leikata työttömyysturvaa ja esitti uudeksi leikkauskohteeksi ay-jäsen-maksujen verovähennysoikeuden poistamista. SAK:n ja maan hallituksen välisissä neuvotteluissa ei kuitenkaan päästy myönteiseen neuvottelutulokseen ja SAK:n hallitus päätti 5.9. ryhtyä järjestöllisiin painostustoimiin. Pääministeri Esko Aho luopuikin työttömyysturvaa ja ay-jäsenmaksuja koskevasta leikkausesityksistä ja lakkouhka peruutettiin 7.9.

Syksyn työehtosopimusneuvottelut käytiin jo toisen kerran peräkkäin liittokohtaisina. SAK:n hallitus asetti kuitenkin liittokohtaisille neuvotteluille sopimuskauden pituutta ja työaikoja koskevia yhteisiä tavoitteita. Neuvottelut muodostuivat ennakoitua vaikeammiksi. Useimmat sopimukset syntyivät vasta lakkouhan jälkeen valtakunnansovittelijan välitysesityksen pohjalta. Julkisen sektorin sekä auto- ja kuljetusalan neuvottelut siirtyivät vuoden 1995 puolelle.

Työlainsäädännön uudistamistyö ei loppuvuodesta enää edennyt, kun odotukset kohdistuivat tuleviin eduskuntavaaleihin ja sen jälkeen muodostettavaan uuteen hallitukseen.

SAK.N VALTUUSTO

Valtuusto kokoontui 12.2. päättämään keskeyttäjiänsä syyskokouksen ja totesi, että liittoneuvotteluissa päästiin valtuuston edellyttämiin sopimuksiin ilman työtaisteluja, mutta liittokierros johti palkkaerojen kasvuun. Kokouksen julkilausumassa vaadittiin työttömyyden vähentämisen ottamista talouspolitiikan tärkeimmäksi tavoitteeksi.

Sääntömääräinen kevätkokous

SAK:n valtuuston sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 27. - 28. toukokuuta 1994 Kiljavan opistolla. Valtuusto arvioi EU-neuvottelujen tulosta viidessä työryhmässä ja päätyi äänestyksen jälkeen, äänin 79 puolesta 19 vastaan, kannattamaan Suomen liittymistä Euroopan unionin täysivaltaiseksi jäseneksi, koska EU-jäsenyyden on suomalaisien palkansaajien kannalta parempi vaihtoehto kuin EU:n ulkopuolelle jääminen. Valtuusto päätti kehottaa maamme palkansaajakuntaa mahdollisimman laajasti osallistumaan kansanäänestykseen, jonka tulosta poliittisten päätösten tekijöiden on sitouduttava noudattamaan.

Valtuusto painotti työttömyyden puolittamista neljässä vuodessa talouskasvun, investointien, työssä olevien koulutus- ja kuntoutusohjelmien sekä pitkäaikaistyöttömien työllistämiskäytösten avulla ja ehdotti muille osapuolille neuvotteluja SAK:n ohjelman "Talous vauhtiin - lisää luottamusta ja työtä" toteuttamisesta. Lisäksi valtuusto vaati maatalouden rakenteen ja maatalouspolitiikan perusteellista uudistamista.

Valtuusto hyväksyi SAK:n toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 1993 sekä myönsi vastuuvapauden SAK:n hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Valtuusto käsitteli 17 liittojen tekemää esitystä ja velvoitti SAK:n hallituksen valmistelemaan syksyllä kokoontuvalle valtuuston kokoukselle selvityksen SAK:n strategisista linjauksista.

Sääntömääräinen syyskokous

SAK:n valtuuston sääntömääräinen syyskokous pidettiin 28. ja 29. lokakuuta 1994 Kiljavan opistolla. Presidentti Martti Ahtisaaren asettaman, Matti Pekkasen johdolla toimineen, työllisyystyöryhmän hahmottama toimintalinja, jolla työttömyys voidaan puolittaa sai myönteisen vastaanoton. Valtuusto edellytti kuitenkin, että ratkaisut

on haettava sosiaalisesti oikeudenmukaisesti, julkisten palvelujen merkitys työllisyydelle on otettava huomioon ja kaikki työmarkkinoita koskevat kysymykset on valmisteltava työmarkkinajärjestöjen kesken.

Syksyn sopimuskierros oli edessä liittokohtaisine neuvotteluineen. Valtuusto totesi, että jokaisella alalla on oikeus työehtosopimukseen ja edellytti, että SAK tukee liittojensa sopimusneuvotteluja ja palkankorotukset toteutuvat kaikilla aloilla. Lisäksi valtuusto edellytti että henkilöstöruokaloitoiminnasta ei tule periä arvonlisäveroa. Yleiseksi tavoitteeksi hyväksyttiin sopimusten päättymisen lokakuun 1995 lopussa.

Valtuusto hyväksyi toiminta- ja taloussuunnitelman vuodeksi 1995 ja käsitteli Erityisiä työnteon muotoja ja Kansalaispalkkaa koskevat selvitykset sekä projektisuunnitelman Työntekijäin terveysprojektista, jonka etenemistä valtuusto seuraa. Valtuuston kokous merkitsi tiedokseen SAK:n strategiset toimintalinjat ja käsitteli kaksitoista liittojen tekemää esitystä. Valtuusto sai myös selvityksen EU-jäsenyyden vaikutuksista SAK:n edunvalvontaan.

Valtuuston koulutus

SAK:n valtuuston viiteen koulutustapahtumaan osallistui yhteensä 75 valtuuston jäsentä. Kursseilla käsiteltiin mm. ay-liikkeen historiaa, kansantalouden pelisääntöjä ja edunvalvonnan kansainvälistymistä. SAK:n ympäristöanalyysi ja strateginen suunnittelu ay-liikkeessä sekä taloudelliset toimintamahdollisuudet olivat myös esillä valtuuston toiminnan kehittämiseksi järjestetyssä koulutuksessa.

VALTUUSTON JÄSENET

SAK:n 14. edustajakokouksen valitsemina valtuuston jäseninä työskentelivät seuraavat jäsenliittojen nimeämät 125 jäsentä ja puhe- ja läsnäolo-oikeudella valtuuston työskentelyyn osallistui viisi jäsentä.

Valtuuston puheenjohtaja

Riskilä Jouni KTV

Valtuuston varapuheenjohtajat

Nurmi Päivi SEL
Mäkinen Eija Liikeala

Varsinaiset jäsenet Henkilökohtaiset varajäsenet

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry

Lehikoinen Kauko 29.10.1994 saakka
Antikainen Seppo Lahtinen Matti
Johansson Reijo Turunen Kari
Stenstrand Raimo
Pitkälä Esa Takkinen Venho
Saarela Pertti
Jokikokko Esko Tavajärvi Jouko
Viitanen Markku
Ihalainen Urpo Järvi Raimo
Haapakoski Timo

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL r.y.

Koro Sinikka Tuppurainen Reino
Koistinen Aili
Nykänen Hannu Heino Eino-Pekka
Rantanen Mirja
Selviranta Raili Mäkinen Pentti
Tähtinen Birgit
Poikela Hilka Mäkinen Leo
Kantola Riitta
Nuutinen Siiri Nikkilä Hannele
Ylä-Peräinen Kirsti
Niittynen Eila Karjalainen Valpu
Nurminen Olavi

Ilmailualan Unioni ry

Rautava Tapani Päivänen Osmo
Laine Veikko

Kemianliitto - Kemifacket ry

Uschanov Eila Kangasoja Marja-Liisa
Olin Inkeri
Koistinen Kari Tastula Antero
Liukkonen Pentti

Pakkanen Tuula

Vallin Harri

Lehto Marja-Leena

Saukkokangas Leevi
Häkkinen Aira
Pelttonen Anja
Hämäläinen Veikko
Helala Toivo
Nuolikoski Kerttu

Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry

Räty Veikko Salovaara Seija
Ruohomäki Erkki
Leppäkangas Sisko Lehtonen Tauno
Katila Olavi

Kunta-alan ammattiliitto KTV ry

Vartiainen Helena Hirsimäki Ulla
Huhtamaa Hilka
Homanen Anja Kämä Seija
Mård Marjatta
Kantojärvi Martti
Vuorijoki Kauko
Makkonen Aila
Leskinen Erkki
Kuitunen Irma
Koivuniemi Raakel
Lehtinen Reijo Niemipelto Ritva
Myllylä Kristiina
Leppälä Anna-Kaarina Niemi Tarja
Ruohonen Tuula
Koisi Mirja Hietala Reijo
Halttunen Ritva
Ahlqvist Marja-Liisa Virkki Tapio
Hiltunen Paavo
Lintunen Matti Puska Timo
Pessi Jorma
Kähärä Leena Oinonen Marjatta
Härkönen Sisko
28.5.1994 saakka
Enholm Paula Salmivuori Maija
Rosendahl Elof
Höök Jorma Stenholm Pauli
Virtanen Maija
Pulkinen Helena Lähteinen Marketta
Satamo Tuovi
Jokikokko Piritta
Petäjäaho Jouni
Hellström Pauli
Vataja Raija
Sintonen Risto
Helakallio Sirpa
Asikainen Ritva
Korhonen Kyllikki
Saine Tuire
Pelttonen Hannu
Lamberg Aira
Laaksonen Kalevi
Keskinen Outi

Vihersaari Tuula	Laatikainen Raila
	Hirvelä Bernice
Uusitalo Aira	Räsänen Riitta-Leena
	Komulainen Mauno
Kurjenrauma Sinikka	Ekman Jouko
	Sievinen Marjatta
Kivelä Taisto	Kontkanen Alpo
	Lampinen Maija-Liisa

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry

Käyhkö Pentti	Sarjanen Reino
	Salonen Kalle
Lahtinen Pekka	Hämäläinen Irene
	Helkavuori Heikki
Yli-Eerola Marja	Savolainen Anja
	Juopperi Marita
Paajanen Raili	Hellsten Lasse

Suomen Merimies-Unioni ry

Luotola Kari	Nerg Heikki
	Mäkinen Seppo

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Nissilä Pekka	Filppu Veijo
	Kinberg Tuomas

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto ry

Hietala Ilkka	Ainasoja Kauko
	Jyväkorpi Pirkko

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry

Saari Risto	Herrala Kalevi
	Koukku Paavo
Nieminen Antti	Litman Juhani
	Helander Jouko
Lähteenmäki Vesa	Ylikauppila Kari
	Ojala Seppo
Kehusmaa Taisto	Ketonen Antti
	Solante Kauko

Teknisten ja Erikoisammattien Liitto Tekeri ry

Hyppölä Inga	Järvinen Reijo
	Tiilikainen Sakari
Kairenius Tarja	Laine Nina
	Imberg Ari

Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto Teva ry

Toivola Vuokko	Hohenthal Marja-Liisa
Kilpeläinen Talvikki	Järvinen Eino
	Weissman Mirja
Vähäkoski Anja	Vimpari Leena
	Kautonen Mirja

Yleinen Lehtimiesliitto ry

Sokka Antti	Pekkola Timo
	Aalto Airi

Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTYry

Jokinen Eila	Puttonen Eeva
	Järvi Eeva
Autonen Raimo	Ontronen Olavi
	Hiltunen Olavi
Maarala Pirjo	Orajärvi Yrjö
	Taatila Erkki
Myllymaa Veijo	Antosalo Veikko
	Hakulinen Eero
Koskinen Raimo	Nuto Ritva
	Romo Pentti
Rönkvist Kai 28.5.1994	saakka
Ohtonen Tauno	Lappalainen Juhani
Raukola Tuomo	Ruotsalainen Voitto
	Matilainen Reino
Tuomi Jaakko	Mäkelä Seppo
	Kaarakainen Erkki
Tuominen Pertti	Korpihalla Matti
Timonen Pekka	Kallioniemi Jorma
	Komonen Pauli
Hämäläinen Markku 12.2.1994	saakka
Sundman Tage	

Puhe- ja läsnäolo-oikeus

Kettunen Risto	Kokko Markku
	Marttila Matti
Taipalus Tauno	Hänninen Martti
	Löytönen Veijo
Seppelin Seppo	Mattila Veli-Matti
	Kauppinen Seppo

Auto- ja Konekaupan Toimihenkilöliitto ry

Hellman Veijo 28.5.1994	saakka
Kaikkonen Sirkka-Liisa	Pokka Veikko

Kauppalan Esimiesliitto ry

Valkonen Mika	Pesälä Sirkka
---------------	---------------

Läsnäolo-oikeus**Valtion laitosten ja Yhtiöiden Toimihenkilöliitto VLTL ry**

Rossi Taisto	Kauppinen Arja
	Lantta Kimmo

SAK:N HALLITUS

SAK:n hallitus kokoontui vuoden aikana 15 kertaa. Lisäksi hallitus käsitteli integraatio-seminaarissaan 3. helmikuuta ay-liikkeen kansainvälisen edunvalvonnan uusia puitteita, EU:n komission valkoisen ja vihreän kirjan työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa, ETA:n ja GATT:n kauppapolitiisia haasteita sekä EU-tietoa kansanäänestystä varten. Kesäkuun 6. ja 7. päivinä Savonlinnassa pidetyssä seminaarissa pohdittiin SAK:n lähivuosien strategisia toimintalinjoja ja yhteiskunta-vaikuttamista.

Talous- ja työmarkkinapolitiikka

Hallitus käsitteli ja hyväksyi toukokuussa Talousvauhtiin - lisää luottamusta ja työtä -muistion, jossa täsmennetään SAK:n Talouden käynnistysohjelman työllisyyttä lisääviä tavoitteita ja esitetään selkeitä toimenpide-ehdotuksia työllisyyden parantamiseksi. Muistio lähettiin maan hallitukselle ja eduskunnalle sekä työmarkkinajärjestöille.

Valtion talousarvion 1995 työllisyyttä ja ostovoimaa sekä työttömyysturvaa heikentävä sisältö ja ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeuden pienentäminen sekä kuntien valtionapujen leikkaaminen johtivat siihen, että hallitus päätti 5.9. uhata työtaistelulla ellei talousarvion ko. kohtia muuteta. Maan hallitus perui työttömyysturvan heikennyksen ja verovähennysoikeuden poistamista koskevat esityksensä ja SAK:n hallitus saattoi perua työtaistelu-uhkauksensa 7.9.

Tasavallan Presidentin asettaman Matti Pekkasen johdolla toimineen työllisyystyöryhmän raportti oli hallituksen käsittelyssä lokakuun alussa. Hallitus totesi, että käsitelty raportti oli pitkästä aikaa ensimmäinen vakava yritys katsoa työllisyyspoliittisia tavoitteita kokonaisuutena ja että asian eteneminen on maan hallituksen ja eduskunnan vastuulla. Raportin työllisyyttä parantaviin ehdotuksiin otettiin kantaa joulukuussa.

Sopimuskierros 1994 käynnistyi liittokohtaisilla neuvotteluilla. SAK:n hallitus päätti tukea jäsenliittojensa palkankorotustavoitteita, mutta ei antanut yleistä suositusta palkankorotusten tasosta eikä muodosta. Hallitus päätti myös, että SAK avustaa jäsenliittojaan mahdollisessa työtaistelussa ja muissa järjestötoimissa, mikäli tavoite on sopu-soinnussa yleisen linjan kanssa. Toimiin ryhdytään erityisesti sopimustakuun varmistamiseksi ja

tukea annetaan yleiseen mielipiteeseen vaikuttamalla sekä valtakunnallisesti että paikallisesti.

Valtuuston päätöksiin perustuvat, Erityiset työnteon muodot ja Kansalaispalkkaselvitys sekä raportti itsensä työllistämisestä käsiteltiin ja hyväksyttiin esiteltäviksi syysvaltuustolle.

Hallitus hyväksyi elokuussa työmarkkinain keskusjärjestöjen yhteisen työnarvointityöryhmän esitykset alakohtaisten työnarvointijärjestelmien kehittämiseksi ja päätti suositella esitettyjä kehittämistoimenpiteitä jäsenliitoille.

Sosiaalipolitiikka

Hallitus käsitteli sosiaalipoliittista toimintaohjelmaa huhtikuussa ja hyväksyi sen liitoilta pyydettyjen lausuntojen jälkeen toukokuun kokouksessaan. Toimintaohjelmaan liittyen päätettiin valmistella työntekijäin terveyden edistämiseksi projekti, jonka projektisuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin syyskuussa. Projekti toteutetaan vuonna 1995 ja sen tarkoituksena on saada työpaikan työsuojelussa muutos parempaan suuntaan.

Hallitus hyväksyi toukokuussa myös SAK:n ulkomaalaispoliittisen selonteon. Selonteko on SAK:n ensimmäinen pakolaisuutta ja ulkomaalaistyövoimaa koskeva linjaus.

Kehittäminen ja koulutus

Hallitus päätti kesäkuun seminaarikokouksessaan perustaa työryhmän työstämään SAK:n lähivuosien strategioita ja yhteiskunta-vaikuttamisen tehostamista. Työryhmä koottiin hallituksen jäsenistä ja sen puheenjohtajaksi nimettiin Lauri Ihalainen ja jäseniksi Aamo Aitamurto, Pekka Hynönen, Jorma Kallio, Pentti Kesseli, Per-Erik Lundh, Raimo Rannisto, Maj-Len Remahl ja valtuuston puheenjohtaja Jouni Riskilä sekä SAK:n johtajat Tuulikki Kannisto ja Raimo Kantola.

Työryhmän raportti valmistui 10.10. Liitoista saatujen lausuntojen jälkeen SAK:n strategiset linjat -muistio hyväksyttiin ja todettiin, että keskusjärjestön strategioiden kehittäminen on jatkuva prosessi, jota jatketaan yhteistyössä jäsenliittojen kanssa. Strategiatyöstä johtuvat SAK:n toimiston organisaatiomuutokset, joilla erityisesti tehostetaan kansainvälistä edunvalvontaa, hyväksyttiin joulukuun kokouksessa.

Hallitus käsitteli SAK:n viestinnän kehittämistä ja ay-lehdistön työnjakoa 14.3 ja pyysi näistä liittojen lausunnot, joiden pohjalta viestintätehtävien valmistelua päätettiin jatkaa SAK:n toimistossa.

Hallitus asetti työryhmän selvittämään SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen koulutustoimintaa. Työryhmä antoi väliraportin syyskuussa ja tuottaa loppuraporttinsa maaliskuuhun 1995 mennessä.

Kannanotot

Hallitus otti vuoden aikana kantaa mm. työeläkkeiden tavoitetasoon säilyttämisen puolesta, valtion talousarvion 1995 kehyksiin sekä valtion talousarvioon 1995 ja yhtyi työmarkkinoiden keskusjärjestöjen yhteiseen EU-kannanottoon, joka koski Euroopan taloudellista yhdentymistä ja kansallisen yhteistyön lähtökohtia. Kannanotossaan Keskusjärjestöt julistavat noudattavansa toiminnassaan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n hyväksymää kolmikantayhteistyötä, johon Suomen valtio ja työmarkkinaosapuolet ovat sitoutuneet. Tavoitteena on tämän kolmikantayhteistyön hyvä ja Suomen oloihin soveltuva noudattaminen.

HALLITUKSEN JÄSENET

Varsinaiset jäsenet Liitto

Ihalainen Lauri	SAK
Aitamurto Aamo	SAK
Nelin Per-Erik	SM-U
Kallio Jorma	HRHL
Hynönen Pekka	Rakennusliitto
Häkkinen Hilka	Kemianliitto
Järvinen Aura	Teva
Koski Jarmo	Liikeala
Kovanen Sauli	Paperiliitto
Kuisma Risto	AKT
29.10.1994 saakka	
Lehikoinen Kauko	AKT
29.10.1994 alkaen	
Lehto-Kannisto Eija	KTV
Lindfors Erik	Metalliliitto
Levo Pentti	Kirjaliitto
Lindlöf Raimo	Puu- ja erityisalojen liitto
Lundh Per-Erik	Metalliliitto
Lähteenmäki Jarmo	Paperiliitto
Määränen Heimo	Tekeri
Oksa Pirkko	Teva
Patrikainen Seppo	VTY/VAL
Peltonen Heikki	Puu- ja erityisalojen liitto
Pohja Heikki	Kemianliitto
28.5.1994 saakka	
Rannisto Raimo	VTY
Rautaportas Pekka	KTV
Remahl Maj-Len	Liikeala
Sainio Risto	LPL
Salisma Seppo	Sähköliitto
Savtschenko Ritva	SEL

Henkilökohtaiset varajäsenet Liitto

Kannisto Tuulikki	SAK
Saikkonen Kaarina	VTY/VAL
Ukkonen Erkki	SM-U
Rautavuori Leena	HRHL
Koski Hannu	Rakennusliitto
Ikonen Viljo	Kemianliitto
28.5.1994 saakka	
Hyytiä Reijo	Kemianliitto
Paajanen Raili	Kirjaliitto
Piipponen Eija	HRHL
Laitinen Raimo	Paperiliitto
Lehikoinen Kauko	AKT
29.10.1994 saakka	
Vehkaoja Matti	AKT
29.10.1994 alkaen	
Peltomo Pirkko	KTV
Gustafsson Bo	Metalliliitto

Lahtinen Pekka
Lepola Sakari
Kiuru Kyösti
Pennanen Artturi
Pihlman Marja-Leena
Salonen Heikki
Nikander Jukka
Kervinen Veijo
Heino Juhani
Ahonen Päivi
Komi Nils
Hakala Rainer
Talala Paavo
Valli Mikko

Yleisvarajäsenet

Kesseli Pentti
Alanoja Hannu
12.2.1994 saakka
Kivistö Mauri
12.2.1994 alkaen
Lehtonen Jarmo
Talamäki Arto
Löhrman Jorma
Vikström Raimo
Sorsa Risto
Kortekangas Kaija
Saarinen Viljo
Ahonen Pertti
Tanner Timo
Erkkola Jouko
Mäenpää Irmeli
Lahtinen Matti
Söder Juha
Vuorenmaa Erkki
Heikura Pirkko
Sorsa Kyösti
Väisänen Kalevi
Rinne Heimo
Sund Ralf
Hemberg Kari
Hölttä Kalevi
Rosten Tauno
Urpelainen Kalevi
Ahonen Risto
Höylä Mervi

Kirjaliitto
Puu- ja erityisalojen liitto
Metalliliitto
Paperiliitto
Tekeri
Teva
VTY/Raut.liitto
Puu- ja erityisalojen liitto
VTY/Postiliitto
KTV
Liikeala
IAU
Sähköliitto
AKT

Liitto

VTY/Raut.liitto
Rakennusliitto

Rakennusliitto

KTV
SEL
Metalliliitto
Muusikkoliitto
Kiinteistöliitto
Liikeala
Paperiliitto
VTY
VTY/VML
SSSL
HRHL
AKT
Teva
Metalliliitto
Puu- ja erityisalojen liitto
Sähköliitto
Puu- ja erityisalojen liitto
Sähköliitto
Kemianliitto
Kirjaliitto
Puu- ja erityisalojen liitto
Kiinteistöliitto
Kemianliitto
Tekeri
Liikeliiitto

TILINTARKASTAJAT

SAK:n 14. edustajakokouksen valitsemina SAK:n tilintarkastajina ovat toimineet: HTM Tapio Luoma Tilintarkastusrenkaasta ja HTM Matti Pirnes MP-Tiko Oy:stä. Tilintarkastajien henkilökohtaisina varamiehinä ovat toimineet: HTM Kauko Hotti Tilintarkastusrenkaasta ja HTM Timo Kanerva Fexima Oy:stä.

SAK:n johtoryhmä

SAK:n hallituksen asettama johtoryhmä kokoontui vuoden 1994 kuluessa yhteensä 26 kertaa. SAK:n sääntöjen mukaisesti johtoryhmä valmisti asioita SAK:n hallitukselle ja käsitteli SAK:n sisäiseen toimintaan mm. henkilöstöön liittyviä asioita.

Johtoryhmän jäseninä toimivat: puheenjohtaja Lauri Ihalainen, hallituksen varapuheenjohtaja Aamo Aitamurto, johtaja Tuulikki Kannisto, johtaja Raimo Kantola ja talouspäällikkö Mikko Paiho. Johtoryhmän työskentelyyn osallistui lisäksi osastopäällikkö Marjaana Valkonen ja henkilöstön edustajana luottamusmies Jorma Rusanen.

Työvaliokunta

Hallituksen välittömänä apuelimenä toimiva työvaliokunta kokoontui 16 kertaa valmistelemaan edunvalvonta- ja toimintapoliittisia asioita.

Varsinaiset jäsenet Liitto

Lauri Ihalainen	SAK pj
Aarno Aitamurto	SAK vpj
Jouni Riskilä	KTV
Raimo Rannisto	VTY
Jarmo Lähteenmäki	Paperi
Per-Erik Lundh	Metalli
Maj-Len Remahl	Liikeala
Pekka Hynönen	Rakennus
Ritva Savtschenko	SEL

Varajäsenet Liitto

Risto Kuisma	
14.6.1994 saakka	AKT
Pekka Rautaporrass	KTV
Pentti Levo	Kirja
Jorma Kallio	HRHL
Heikki Peltonen	Puu- ja erityisalojen liitto
Seppo Salisma	Sähkö
Hilkka Häkkinen	Kemia
Erik Lindfors	Metalli
Jarmo Koski	Liikeala

Työvaliokunnan kokouksiin osallistuivat puhe- ja esitysoikeudella SAK:n johtoryhmän jäsenet: Tuulikki Kannisto ja Raimo Kantola sekä osastopäällikkö Marjaana Valkonen. Sihteerinä toimi Eero Heinäluoma.

Muut hallituksen asettamat valiokunnat

Viestintävaliokunta
Tasa-arvovaliokunta
Työmarkkinavaliokunta
Työelämän kehittämisen valiokunta
Sosiaalipoliittinen valiokunta
Järjestövaliokunta
Ruotsinkielinen sihteeristö
Nuorisoasioiden valiokunta
Suunnittelu- ja kehittämisvaliokunta
Talous- ja työehtovaliokunta
Ammattiyhdistysjärjestöjen johtokunta

Toimialaneuvottelukunnat

SAK:n hallituksen päätöksellä vuonna 1991 aloitaneet teollisuusliittojen, yksityisten palvelualojen, kunta-alan ja valtionalojen neuvottelukunnat koostuivat tarpeen mukaan käsittelemään yleistä talous- ja työmarkkinapoliittista tilannetta sekä toimialoihinsa kuuluvia muita asioita.

TALOUSPOLIITTINEN TOIMINTA

Runsaat kolme vuotta jatkuneen syvän taantumuksen jälkeen talous kääntyi kasvuun vuoden 1994 aikana. Talouskasvusta huolimatta työttömyystilanne vaikeutui yhä. Valtiontalouden epätasapaino ja velkaantuminen ulkomaille pysyivät talouden keskeisinä ongelmina.

Työllisyyden parantamiseksi ja muiden talousongelmien voittamiseksi SAK uudisti kevään 1994 aikana edellisenä vuonna esittämänsä Talouden käynnistysohjelman. Uuden Talous vauhtiin -ohjelman keskeinen tavoite oli alkaneen talouskasvun voimistaminen ja luottamuksen lisääminen Suomen talouspolitiikkaan.

SAK:n edustajat osallistuivat vuoden aikana tulopoliitissessa selvitystoimikunnassa yhdessä muiden etujärjestöjen kanssa työmarkkinaneuvotteluja varten tarvittavien taloudellisten selvitysten laadintaan. Arvioita laadittiin mm. ansioiden, hintojen, ostovoiman ja kilpailukyvyyn kehityksestä. SAK:n ja TT:n talusasiantuntijat valmistivat myös raportin talous-, hinta- ja ansiokehityksestä sekä työllisyys- ja työvoimapolitiikasta.

SAK osallistui toimintavuoden aikana teollisuus- ja pk-yrityspoliitikan kehittämiseen mm. kauppa- ja teollisuusministeriön asettamissa neuvottelukunnissa. Teollisuusneuvottelukunta käynnisti jatkotutkimuksia Kansallinen Teollisuusstrategia -asiakirjan pohjalta. Pk-neuvottelukunta jatkoi pk-yrityspoliittisen ohjelman kehittelyä ja seurantaa. Valmistautuminen mahdolliseen EU-jäsenyyteen vaikutti kaikkeen elinkeinopoliittiseen kehitys- ja selvitystyöhön.

Ostovoima ja verotus

SAK:n tavoitteena oli palkansaajia rasittavien suhteellisten verojen ja maksujen alentaminen. Vakuutetun kansaneläkemaksu saatiinkin alenemaan. Ay-jäsenmaksun verovähennysoikeus säilytettiin, mutta tulonhankkimisvähennyksen enimmäismäärä aleni. SAK ei pitänyt hyvänä tulonhankkimisvähennyksen supistamista, koska siitä kärsivät erityisesti pienen- ja keskituloiset palkansaajat.

Yrityksistään huolimatta SAK ei pystynyt estämään työpaikkaruokaloiden ateriahintojen nousua. Henkilöstöruokat tulevat täyden, 22 prosentin arvonlisäveron piiriin. Palkansaajakeskustöiden yhteisissä lausunnoissa vastustettiin

muutosta, koska se johtaa kansanterveyden kannalta kielteiseen kehitykseen.

Työelämän kysymykset

SAK:ssa edellisenä vuonna laadittua työnjakamisselontekoa hyödynnettiin ja työaikakysymyksiä selviteltiin laajemminkin. Keväällä järjestettiin jäsenliitoille työaikaseminaari ja syksyllä osallistuttiin EAY:n ja ETU:n järjestämään työaikakonferenssiin. Työaikakysymyksiin läheisesti liittyvien työnteon erityisten muotojen kartoitus- ja selvitystyöhön osallistuttiin sekä SAK:n toimistossa että työministeriön kanssa.

Paikallisen sopimisen ja työpaikkakohtaisen yhteistyön edellytyksiä erityisesti pienissä ja keski-suurissa yrityksissä selvitettiin SAK:n ja TT:n PKT-valtuuskunnan asettamassa työryhmässä. Vuoden alkupuolella osallistuttiin EAY:n kautta Euroopan unionissa konserniyhteistyöstä käytyyn sosiaaliseen vuoropuheluun ja konserniyhteistyö-seminaariin. Konserniyhteistyödirektiivin käsitte-lyä EU:ssa seurattiin ja siitä tiedotettiin jäsenliitoil-le.

Talous vauhtiin asiakirjassa SAK esitti työvoimapolitiittisten toimenpiteiden lisäämistä ja suuntaamista siten, että pitkittyvään työttömyyteen voidaan tehokkaasti puuttua. Vaatimukset työllistämisen- ja koulutustoimenpiteiden lisäämiseksi eivät juuri herättäneet vastakaikua hallituksen puolella. Vain esitys, jonka mukaan pitkäaikaistyöttömän palkkaava työnantaja vapautetaan työsuhteen määräaikaisuusharkinnasta tuli hyväksytyksi.

Talouspoliittisen yksikön asiantuntijat osallistuivat erilaisiin koulutustehtäviin. Yksikön asiantuntijat vaikuttivat tiedotusvälineisiin ja sidosryhmiin mm. antamalla haastatteluja, tekemällä taustaselvityksiä ja tuomalla esille SAK:lle tärkeitä näkökulmia eri muotoisessa yhteydenpidossa. Yksikkö valmisti eduskuntaryhmien vierailuja varten talouspoliittisen taustamuiston ja osallistui tapaamiin. Yksikkö järjesti jäsenliittojen ekonomistien ja tutkimussihteerien tapaamisen sekä piti yllä eri muodon yhteistyötä työmarkkinajärjestöissä työskentelevien ja työmarkkinakysymyksistä kiinnostuneiden kollegojen kesken.

Tilastoyhteistyö ja taloustiedot

SAK:lla on palkkatilastoja koskevat yhteistyösopimukset sekä Teollisuuden Työnantajain Keskusliiton TT:n että Liiketyönantajain Keskusliiton

LTK:n kanssa. Vuoden aikana julkaistiin teollisuuden ja rakennusalan työntekijöiden palkkatilastot vuoden 1993 neljänneltä ja vuoden 1994 toiselta neljännekseltä. Tilastoja uudistettiin ja kesäkuussa julkaistiin ensimmäistä kertaa teollisuuden ja rakennusalan työntekijöiden ja toimihenkilöiden vuosiansiotietoja. Palvelualojen ansiotilasto vuodelta 1993 julkaistiin alkuvuodesta. LTK:n ja SAK:n tilastolautakunta asetti keväällä työryhmän saattamaan ajantasalle lokakuussa 1982 tehdyn naisten ja miesten palkkoja selvittävän raportin. Uudistettu raportti valmistui lokakuussa. Talouspoliittisen yksikön edustaja osallistui vuonna 1994 Tilastokeskuksen palkkatilastojen EU-sopeutusprojektin asiantuntijatyöryhmän työskentelyyn.

Tilastotietoja 1994 -julkaisu ilmestyi suomen- ja englanninkielisenä huhtikuussa. Ruotsinkielistä tilastojulkaisua ei vuonna 1994 tehty rahoitusvaikeuksien vuoksi. Taloustietoa-sarjassa tuotettiin kaksitoista julkaisua: luottamusmiestiedustelun tuloksista, EU:n rakennerahastoista ja aluepolitiikasta, Gatt-sopimuksesta ja sosiaaliklausuulista, syksyn 1993 ja kevään 1994 työ- ja virkaehtosopimusten vaikutuksista palkkakustannuksiin, pimeästä taloudesta, integraatiokatsaus sekä selvitys perustulosta. Vuoden aikana tuotettiin neljä Talouden kuva -julkaisua, jotka sisälsivät ajan-kohtaista tietoa talouden tilasta ja palkansaajien asemasta. Lisäksi toimitettiin tietoja verotuksesta, työllisyydestä ja ansioiden kehityksestä ay- ja työväenlehdille sekä muille tiedotusvälineille.

Koulutuspolitiikka

Työmarkkinajärjestöt ovat mukana ammattitutkin-
tojen hallinnossa. Toimintavuoden aikana astui voimaan laki ammattitutkinnoista. Se antaa mahdollisuuksia tehostaa erityisesti työelämässä olevien työntekijöiden pätevyyttä ja urakehitystä edistävää lisäkoulutusta. Myös työttömien koulutuksen tutkintotavoitteisuutta voidaan lisätä.

Ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmien uudistaminen jatkui. Alakohtaisen valmistelutyön ohella SAK vaikutti kaikille yhteisen opetuksen määrittämiseen. Opetusministeriön aluksi kielteinen päätös yhteiskunta- ja työmarkkinaopin säilyttämisestä yhteisenä aineena onnistuttiin muuttamaan myönteiseksi yhdessä opettajajärjestöjen kanssa.

Éta-sopimuksen perusteella alkanut koulutusyhteistyö mm. tutkintojen molemminpuoliseksi tunnistamiseksi, valmistautuminen koulutuksen yhteistyöohjelmiin sekä muu kasvanut eurooppalai-

nen yhteistyö koulutuksen alueella työllistivät tuntuvasti aikaisempaa enemmän. SAK osallistui myös EU:n sosiaalisen vuoropuhelun koulutusyhteistyöhön sekä Eta-sopimuksen perusteella alkaneeseen yhteistyöhön Euroopan ammattikoulutuksen kehittämiskeskuksen kanssa. Koulutus- ja erorahaston koulutustukia jatkettiin sopimuksella vuoden 1995 loppuun asti.

SOPIMUSTOIMINTA

SAK ei aiempien vuosien tapaan asettanut tavoittelemaan keskitettyä sopimusratkaisua. Asettessaan liittokohtaisen sopimuskierron kannalle SAK:n hallitus velvoitti toimiston seuraamaan, koordinoimaan ja avustamaan tarvittaessa liittoja sopimusneuvotteluissa. SAK suositti jäsenliittoille, että ne solmisivat tulevat sopimuksensa päättymään yhtäaikaaisesti lokakuun lopussa 1995. Samoin SAK suositti ylitöiden enimmäismäärien rajoittamista ja perusteli sitä työllisyys- ja työsuojelullisilla näkökohdilla. SAK:n hallitus edellytti myös kaikille aloille palkankorotuksia ja sitoutui huolehtimaan siitä, että jokaisella järjestön jäsenliittojen sopimusallalla päädytään kohtuullisiin ehdoin toteutuvaan työ- tai virkaehtosopimukseen.

Neuvottelut etenivät kangerrellen ja useimmat liitot joutuivat uhkaamaan työtaistelutoimilla. Liiketalouden ammattiliitto sai palkkaratkaisun aikaan ensimmäisenä merkittävänä liittona. Teollisuusliitosta Kemianliitto saavutti neuvotellen ensimmäisenä sopimuksen. Ennen vuoden vaihdetta sopimukset syntyivät vielä mm. metalli- ja paperiteollisuuteen. Useimmilla aloilla sopimusneuvottelut kuitenkin siirtyivät vuoden 1995 puolelle. Leimaa antava piirre neuvottelukierroksella oli, että normaalia neuvottelutietä ei sopimukseen päästy, vaan ala toisensa jälkeen joutui turvautumaan valtakunnansovittelijan apuun.

Liiketyönantajain Keskusliitto LTK:n kanssa selvitetiin alkusyksystä mahdollisuuksia luottamusmiessopimuksen kehittämiseksi. Yhteisen kehittämisenäkemyksen puuttuessa LTK irtisanoi sopimuksen, joka päättyi 30.4.1995.

Paikallinen sopiminen

Paikallinen sopiminen lisääntyi eri sopimusaloilla. Keskeisiä paikallisen sopimisen alueita olivat työaika koskevat asiat ja yritysten työllisyyteen

liittyvät ns. kriisisopimiset. Sopimustoiminnan siirtyminen paikalliselle tasolle lisäsi SAK:n ja liittojen järjestämän luottamusmieskoulutuksen ja neuvontapalvelujen tarvetta.

Tasa-arvon edistäminen

SAK esitti yhdessä STTK:n ja Akavan kanssa tasa-arvolakiuudistusta koskevan näkemyksensä kirjallisena perusteluineen tasa-arvoministerille ja kansanedustajille. SAK on ollut kuultavana ja antanut lausunnon Pohjoismaiden ministerineuvoston tasa-arvo-ohjelmasta 1995 - 2000 sekä YK:n neljännen naisten maailmankonferenssin toimintaohjelmasta, joka koskee naisten aseman parantamista seuraavien kymmenen vuoden aikana. SAK:n edustaja oli mukana myös naisten asemaa koskevan YK:n ohjelman valmistelevissa kolmikantakokouksissa Torinossa, Toledossa ja Wienissä. SAK on korostanut naisten oikeutta palkattuun työhön sekä työelämän tasa-arvokysymyksiä.

Vuoden tasa-arvotapahtuma oli Turussa elokuussa pidetty foorumi, jonka teemana oli Naisten elämä ja työ - iloa ja vapautta. Foorumissa oli yli tuhat tapahtumien järjestäjää ja runsaat 15 000 osallistujaa. Pohjoismainen ammattiyhdistysliike oli näytävästi mukana välittämässä tietoa tekevästään tasa-arvotyöstä. PAY:n päivänvarjon alla järjestettiin yli 70 seminaaria, näyttelyä, konserttia, väittelyä, risteilyä ja juhlaa, SAK teki mm. Tuuli-lehden ja postikortteja piirustuskilpailun tuloksena. Turun työttömien toimikunnan kanssa järjestettiin ruokailupiste foorumiin. SAK:n järjestelyistä olivat vastaamassa runsaat sata pääasiassa turkulaista talkoolaista ja kaksi Tonnin nuorta! Ammattiyhdistysnaisten neuvottelupäivät pidettiin foorumin yhteydessä Turussa.

SAK järjesti yhdessä muiden palkansaajajärjestöjen kanssa palkansaajanaisille suunnatun tiedotuskampanjan EU:n vaikutuksista naisten asemaan Suomessa. Keskustelutilaisuuksissa vierailivat mm. EAY:n aluepolitiikasta ja tasa-arvosta vastaava sihteeri Beatrice Hertogs ja Tanskan Naisten ammattiliiton lakimies Karen Poulsen.

Itävallan ÖGB:n varapuheenjohtaja Irmgard Schmidleithner ja tasa-arvos sihteeri Edeltraud Glettler tutustuivat syyskuussa suomalaisen naisen asemaan työelämässä vieraillessaan Helsingissä, Turussa ja Salossa.

SAK:n valtuuskunta osallistui VAKL:n 6. naisten maailmankonferenssiin, joka pidettiin Alankomaissa lokakuussa. Konferenssin teemana oli

Ammattiyhdistysliikkeen visio maailman muuttamisesta tasa-arvoa lisäämällä.

Samapalkkaisuuden edistäminen

Työmarkkinakeskusjärjestöjen toukokuussa 1990 asettaman työnarviointityöryhmän loppuraportti, Työn vaativuuden arvioinnin kehittäminen, valmistui helmikuussa 1994. Loppuraportissaan työryhmä katsoo mm., että työn vaativuuden tulee olla keskeinen palkkausperuste ja suosittelee otettavaksi laajamittaisesti käyttöön analyttisiä työn vaativuuden arviointijärjestelmiä, joissa otetaan tasapuolisesti huomioon sekä naisten että miesten töiden vaativuustekijät. Uusien järjestelmien avulla on mahdollista vähentää ns. palkkasyrjintää. Lisäksi työryhmä pitää perusteltuna kehittää sekä henkilökohtaisia että tulokseen perustuvia palkkaperusteita. Työmarkkinakeskusjärjestöt asettivat joulukuussa 1994 seurantatyöryhmän edistämään työn vaativuuden arviointijärjestelmien kehittämistä ja käyttöönottoa.

Tuottavuus ja rationalisointi

Vuonna 1993 käynnistyneen yhdeksän osaprojektia käsittävän Tuottavuudella tulevaisuuteen -ohjelman väliraportti luovutettiin talousneuvostolle 2.5.1994. Talousneuvosto päätti tuottavuusohjelman jatkamisesta nykyisellä organisaatiollaan vuoden 1995 loppuun. Ohjelmaan liittyvä seminaaritalaisuus, Suomen tuottavuuspäivä, järjestettiin maaliskuussa Järvenpää-talolla ja projektien yhteinen työseminaari marraskuussa. Tuottavuusohjelma julkaisi joulukuussa 16-sivuisen esitteen projektien etenemisestä ja niissä saavutetuista tuloksista.

SAK-TT rationalisointineuvottelukunta järjesti useita maakunnallisia tulos- ja palkka-tiedotustilaisuuksia. Niissä käsiteltiin palkkausjärjestelmien kehittämisen apuvälineeksi julkaistun kirjan Tulos ja palkka sisältöä ja esiteltiin esimerkkejä yritysten palkkio- ja tulospalkkajärjestelmistä. Neuvottelukunnan järjestämä Uutta tietoa tuottavuudesta -seminaari pidettiin Hämeenlinnassa 5. - 6.5.1994. Seminaarin pääteemoina olivat tuottavuuden mittaaminen, laatu ja tuottavuusyhteistyö.

EUROOPAN YHDENTYMINEN

Vuosi 1994 oli Länsi-Euroopan integraation kannalta erittäin tapahtumarikas. Efta-maista Suomi, Ruotsi, Norja, Islanti ja Itävalta muodostivat EU:n jäsenmaiden kanssa Euroopan talousalueen 1.1.1994.

Eta-järjestelyn myötä EU:n tavaroiden, palvelusten, pääomien ja työvoiman liikkuvuutta koskevat säännökset tulivat voimaan myös em. Efta-maissa. Sen sijaan raja- ja tullimuodollisuudet säilyivät ja maataloustuotteet pysyivät edelleen Efta-maiden kansallisen politiikan piirissä.

Eta-sopimuksen myötä suomalaista työoikeutta osin korjattiin EU:n vähimmäismääräyksiä vastaavaksi. Eta-sopimus merkitsi totuttelua EU:n päätöksentekoon. Työmarkkinaosapuolten osallistuminen kansalliseen valmistelutyöhön järjestettiin pääosin jo Eta- ja EU-neuvotteluita varten perustetun laajan kotimaisen valmistelukoneiston kautta. Etaan perustettiin myös erillinen työmarkkinaosapuolten neuvoo-antava komitea, joka kokoontui pari kertaa vuoden aikana. EU:n talous- ja sosiaalikomitean työtä seurattiin kesäkuussa Helsingissä.

EU-jäsenyysneuvottelut

Suomen, Ruotsin ja Itävallan jäsenyysneuvottelut saatiin päätökseen 1. maaliskuuta 1994. Euroopan parlamentti hyväksyi laajenemisen toukokuun alussa, kun liittymissopimukset oli allekirjoitettu EU:n huippukokouksen yhteydessä. Hakijamaat saivat oikeuden osallistua EU:n neuvoston kaikkiin kokouksiin ja useimpiin EU:n komission alaisten komiteoiden työskentelyyn. Myös hakijamaiden työmarkkinaosapuolet pääsivät mukaan useisiin komiteoihin, työryhmiin ja johtoryhmiin.

SAK:n jäsenyysneuvotteluille asettamat tavoitteet saavutettiin pääosin. Jäsenyys ei heikennä työmarkkinaosapuolten asemaa - pikemminkin päinvastoin - ja työmarkkinakysymyksistä päätetään edelleen viime kädessä kotimaassa. Maatalouspolitiikasta ja kansallisten maataloustukien ja siirtymäjärjestelyjen laajuudesta ja muodoista käytiin koko loppuvuoden vilkasta väittelyä, johon SAK aktiivisesti osallistui puolustaen veronmaksajien etuja ja vaatien maatalouden rakenteiden uudistamista.

Kansanäänestys ja jäsenyyden hyväksyminen

Neuvottelujen päätyttyä käynnistyi Suomessa kuten muissakin hakijamaissa laaja kansalaiskeskustelu ja kansanäänestyskampanja EU-jäsenyyden puolesta ja vastaan. Keskustelu- ja tiedotustilaisuuksissa pyrittiin valaisemaan mahdollisen jäsenyyden vaikutuksia monipuolisesti. Myös palkansaajakeskusjärjestöjen KEY-projektin kautta tuotettiin ja jaettiin materiaalia. SAK avasi myös "palvelevan puhelimen" josta sai tietoa EU:sta ja SAK:n arvioista mahdollisen jäsenyyden tai ei-jäsenyyden vaikutuksista. SAK:ssa käynnistettiin laaja piiri- ja aluetoimitsijoiden koulutus. Alue- ja rakennepolitiikan sopeuttaminen EU:n vaatimuksiin edellyttää mm. paikallisen ja alueellisen aloitteellisuuden lisäämistä ja työmarkkinaosapuolten ottamista mukaan aluepolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

SAK:n kansainvälisen toiminnan painopisteitä olivat Euroopan integraatio ja Suomen EU:n jäsenhakemus sekä kansanäänestys, työ kansainvälisten työnormistojen edistämiseksi ILO:ssa, lähialueyhteistyö Baltiassa ja Venäjällä sekä kansainvälinen solidaarisuus yhteistyössä SASK:n kanssa.

Kansainvälisellä työjärjestöllä ILO:lla oli 75-vuotisjuhlavuosi. Sitä juhlittiin jokakesäisessä työkokouksessa, jossa syntyi yleissopimus osaaikatyöstä. Työkokouksen ensimmäisessä käsittelyssä olivat kaivosten työolosuhteet sekä yksityisen työnvälitys. Kokous purki kaikki Etelä-Afrikkaa koskeneet pakotteet. Työkokouksen yleiskeskustelun kuuma kysymys oli kansainvälinen kauppa ja sosiaaliklausuuli. Kiistaa aiheutti myös kysymys työnormien ja työllisyyden välisestä suhteesta. Työjärjestö valmistautui myös seuraavana vuonna pidettävään YK:n sosiaalisen kehityksen huippukokoukseen. Kari Tapiola on jatkanut pohjoismaisena ay-edustajana ILO:n hallintoneuvostossa.

Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälisen liiton VAKL:n osalta vuosi kilpistyi henkilöratkaisuihin, koska pääsihteeri Enzo Friso hiukan yllättäen ilmoitti vetäytyvänsä eläkkeelle. Monien vaiheiden jälkeen vt. pääsihteeriksi valittiin Englannin Metalliliiton puheenjohtaja Bill Jordan. Hän toimii vt. pääsihteerinä kevääseen 1996, jolloin seuraava edustajakokous pidetään.

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY valmistui keväällä 1995 pidettävään edustajakokoukseensa. Sen työn painopisteitä olivat EU-asiat ja ay-liikkeen edunvalvonta integraatioasioissa. Vuoden päätapahtuma oli marraskuussa Düsseldorfissa pidetty työaikakonferenssi. Järjestö valmisti myös KIE-maiden ay-järjestöjen täysjäsenyyttä, joka tulee kongressissa esiin. EAY:n puheenjohtajana toimi Itävallan ÖGB:n puheenjohtaja Fritz Verzetnitsch ja pääsihteerinä Emilio Gabaglio.

Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY piti Portugalissa toimintakonferenssin, jossa luodattiin järjestön tehtäviä ja profiilia seuraavalle kolmi-vuotiskaudelle. Yhteisjärjestö joutuu miettimään tehtäviään uudelleen Suomen ja Ruotsin liittyttyä EU:hun. Järjestöllä on kaksi pysyvää työryhmää, Eurooppa-valiokunta ja Itämeri-valiokunta, joiden mandaattia Portugalissa päätettiin jatkaa. Mirja Janerus SAK:sta valittiin vuoden lopulla toimitsijaksi järjestön toimistoon. PAY:n puheenjohtajana toimi Tanskan LO:n puheenjohtaja Finn Thorgrimsson, varapuheenjohtajana STTK:n puheenjohtaja Esa Swanljung ja pääsihteerinä aloitti norjalainen Björgulf Froyn.

OECD:n ay-liikkeen neuvoa-antavassa komiteassa TUAC:ssa keskusteltiin ennen kaikkea työllisyydestä, kansainväliseen kauppaan ja WTO:hon liittyen sosiaaliklausuulista (ay-oikeuksista) sekä mahdollisesta uudesta kansainvälisestä sijoitus-sopimuksesta, jonka yhteydessä monikansallisia yrityksiä koskeva käyttäytymissääntö on huomioitava. Komitean puheenjohtajana jatkaa USA:n AFL-CIO:n puheenjohtaja Lane Kirkland ja pääsihteerinä John Evans.

Viron ammattillisen keskusjärjestön EAKL:n ja SAK:n väliset suhteet jatkuivat vilkkaina. Puheenjohtaja Lauri Ihalainen vieraili keväällä Tartossa ja Tallinnassa ja puheenjohtaja Raivo Paavo kävi vuoden aikana useampaan kertaan Helsingissä. Palkansaajakeskusjärjestöt järjestivät yhdessä neljä kurssia EAKL:n liittojen luottamusmiehillä ja toimitsijoille ja SAK järjesti talousluentojen sarjan järjestön ja sen jäsenliittojen henkilökunnalle. SAK on avustanut veljesjärjestöä myös sen keväällä 1995 pidettävän edustajakokouksen valmisteluissa. Aivan vuoden lopulla koko EAKL:n sihteeristö vieraili SAK:ssa.

Suhteita Venäjän ay-liikkeeseen on myös pidetty yllä. Lauri Ihalainen vieraili vuoden aikana sekä Moskovassa FNPR:n vieraana että Pietarissa Leningradin läänin ay-neuvostossa. Pietarin alueelta Suomessa käyneille ay-turisti ryhmiä järjestettiin

tutustumiskäyntejä SAK:n toimistoon. Kallioyhteistyön kautta yhteistyö Rovaniemen ja Murmanskin välillä on myös jatkunut.

Merkittävimmät ay-vieraat Suomessa vuonna 1994 olivat Brittien TUC:n pääsihteerin John Monks, Saksan DGB:n varapuheenjohtaja Ursula Engelen-Kefer, Unkarin MSZOSZ:n puheenjohtaja Sándor Nagy ja Viron EAKL:n Raivo Paavo. Monks ja Engelen-Kefer vierailivat Suomessa myös hieman ennen EU-kansanäänestystä ja osallistuivat jäsenyydestä käytyyn keskusteluun.

SOSIAALIPOLIITTINEN TOIMINTA

Sosiaalimenokehitys

SAK:n edustaja osallistui toimintavuoden aikana sosiaalimenotoimikunnan työhön. Toimikunta teki kolme eri talouskasvuvaihtoehtoon perustuvaa laskelmaa sosiaalimenojen kehityksestä vuoteen 2030. Lisäksi se listasi eläke- ja työttömyysturvan säästövaihtoehtoja ja arvioi niiden käyttökelpoisuutta ja kustannuksia. Varsinaisia esityksiä toimikunta ei tehnyt. SAK korosti, että sosiaalimenotoimikunnan laskelmat ovat vain väline arvioitaessa tulevaa kehitystä ja että sosiaaliturvan rahoituksen turvaaminen edellyttää talouskasvun ja työllisyyden oleellista paranemista.

Toukokuussa sosiaalipoliittisessa yksikössä valmistui sosiaalipoliittinen toimintaohjelma. Ohjelma käsittelee sosiaalimenojen kehitystä ja hallintaa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ja sosiaaliturvan tavoitteita SAK-laisten palkansaajien kannalta.

Työelämän muutokset ja sosiaaliturva

Projektitöinä valmistui kaksi työelämän muutoksia käsittelevää raporttia. Juha Oksasen kokoama "Raportti itsensätyöllistämisestä", joka keskittyy pienyritysjyyteen ja Ilkka Alavan selvitys "Eriyiset työnteon muodot", joka käsittelee epätyypillisiä työsuhteita ja niiden kehitystä Suomessa ja EU-maissa. Molemmissa raporteissa käsitellään myös työelämän muutosten heijastuksia sosiaaliturvan kehittämiseen.

Työmarkkinajärjestöjen ja työeläkelaitosten yhteiset neuvottelut yksityisen sektorin työeläkkeiden

rahoituksen turvaamisesta ja eläke-etujen sisällystä jatkuivat lähes koko toimintavuoden ajan.

Neuvotteluissa asetettiin myös neljä työryhmää työmarkkinajärjestöjen ja työeläkejärjestelmän edustajista selvittämään yksityisen sektorin asiakokonaisuuksia. Valtion ja kuntien osalta asetettiin omat selvitystyöryhmät.

Perhepolitiikka

Lastenhoitopalvelujen supistaminen kunnissa jatkui edelleen. Loppuvuodesta nousi jo esiin päivähoitopaikkojen puute suurimmissa kaupungeissa. SAK totesi jälleen lastenhoitopalvelujen välttämättömyyden ja tuki eduskunnan naisrintaman ponnistuksia saada päivähoitoudistus toteutettua. Yleistä äitiys- ja vanhempainrahojen tasoa ei enää leikattu, mutta hallitus pyrki heikentämään tuntuvasti äitiyspäivärahan määräytymissäännöksiä. SAK vastusti yhdessä muiden palkansaajajärjestöjen kanssa hallituksen heikennysesityksiä, joita eduskunta ei hyväksynyt.

Ryhmähenkivakuutus

Keskustelu ja rajanveto ryhmähenkivakuutuksen ja kilpailunrajoituslain välisestä suhteesta jatkui pitkin vuotta. Vuoden lopulla annettiin kilpailuvierastolle palkansaajajärjestöjen yhteinen vastine ryhmähenkivakuutusjärjestelmän soveltumattomuudesta kilpailunrajoituslain piiriin. Työmarkkinajärjestöjen välillä käydyt neuvottelut ryhmähenkivakuutuksen ehdoista päättyivät tuloksettomina ja vakuutussummat ja -ehdot ovat edelleen vuoden 1991 tasolla.

Työttömyysturva

Työttömyysturvan puolustaminen jatkui myös vuoden 1994 aikana. SAK:n Työttömyysturva 2000 -työryhmässä valmisteltiin työttömyysturvan kehittämistä. Vuodeksi 1994 tehdyt yksivuotiset työttömyysturvaa koskevat ratkaisut jatkuvat pääosin myös vuonna 1995. Hallitus jatkoi epäonnistuneeksi osoittautuneen lomautuspäivärahan voimassaoloa. Peruspäivärahaan ei tehty ansiotason kehityksen edellyttämää täysimääräistä korotusta. SAK kiinnitti huomiota siihen, että toteutettu korotus merkitsee ansioturvan saajille joissakin tapauksissa jopa tulon pienenemistä,

kun otetaan huomioon TEL-maksujen vähentäminen päivärahan perusteena olevasta palkasta.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin lainsäädäntöä yrittäjien työttömyysvakuutuksesta. SAK:ssa selviteltiin yrittäjäasemassa olevien jäsenten määrää kassoissa ja mahdollisen yrittäjäkassan perustamista.

Työsuojelu

Toimintavuoden aikana uusittiin työterveyshuollon säädöksiä. Uudet määräykset perustuvat työterveyshuollon maksu- ja korvaustyöryhmän esityksiin ja vastaavat SAK:n tavoitteita. Muutoksella suunnattiin työterveyshuollon toiminta selvemmin ennaltaehkäisevään ja työkykyä ylläpitävään toimintaan ja vahvistettiin työterveyshuollon maksuttomuus työntekijöille. SAK:n valtuuston ja hallituksen päätösten mukaisesti valmisteltiin työntekijöiden terveysprojekti. Projektin tavoitteena tulee olemaan työolojen aiheuttamien suurten taloudellisten menetysten ja inhimillisten kärsimysten vähentäminen.

SAK ilmaisi useaan kertaan huolensa työsuojelun valvonnan laadusta ja määrästä. Samalla tuotiin esille SAK:n tavoitteet valvonnan kehittämiseksi. Eta-sopimuksen voimaantulo merkitsi monia muutoksia työsuojelulainsäädäntöön. Erityistä huomiota kiinnitettiin lainsäädäntömuutosten toteutumiseen työpaikoilla ja toimittiin sen puolesta, että työsuojelun toimintaohjelmat laaditaan mahdollisimman monilla työpaikoilla.

Euroopan unionin työsuojelumääräysten vieminen Suomen lainsäädäntöön jatkui toimintavuoden aikana. SAK osallistui kiinteästi työministeriössä tehtävään valmisteluun. Eurooppalaiseen valmisteluun osallistuttiin EAY:n työryhmissä sekä ensimmäistä kertaa myös EU:n työsuojelun neuvonantavassa komiteassa. Standardisoinnissa osallistuttiin sekä kotimaisiin että eurooppalaisiin työryhmiin.

Asuntopolitiikka

Asuntohallitus lakkautettiin ja sen tehtäviä siirrettiin ympäristöministeriölle ja asuntorahastolle. SAK:n näkemys on, että muutos merkitsee hinta- ja laatuohjauksen heikkenemistä. SAK korosti myös useaan kertaan asuntorakentamisen lisäämisen tärkeyttä sekä työllisyysyistä että asuntonjen tarpeen vuoksi.

Ympäristöpolitiikka

Laki ympäristöjohtamis- ja tarkastusjärjestelmästä tuli voimaan EU:n direktiivien mukaisena. Menetely tulee edistämään työpaikkojen ympäristön-suojelun yhteistyötä ja ympäristökoulutusta. SAK julkaisi opaskirjasen Ympäristöyhteistyöhön työpaikoilla.

OIKEUSPOLIITTINEN TOIMINTA

Työaikalakien uudistaminen

Työmarkkinajärjestöjen väliset työaikalainsäädännön uudistamiseen tähtäävät neuvottelut käynnistyivät uudestaan alkuvuodesta. SAK ei ollut halukas neuvottelemaan vuorokautiseen työaikaan liittyvästä paikallisesta sopimisesta eikä ylitöiden enimmäismääristä ja korvaustasoista. Professori Kari-Pekka Tiitisen johdolla työskentelevä vuosilomalakityöryhmä aloitti työnsä kesäkuussa, eikä se saanut työtään päätökseen vuoden 1994 aikana. Työmarkkinaosapuolet selvittivät neuvotteluissaan Euroopan unionin vuonna 1993 marraskuussa hyväksymän työaikadirektiivin aiheuttamia muutoksia suomalaiseen työaikalainsäädäntöön.

Euroopan integraatio ja työoikeus

Eta-sopimukseen liittyvän työoikeuden voimaan saattaminen ja soveltaminen jatkui vuonna 1994. Vuoden loppupuolella Suomi osallistui "harjoittelijana" myös EU:n vireillä olevan työoikeusnormiston valmisteluun. Työtä tehtiin kolmikantaisesti. Äitiyssuojelua koskeva direktiivi toteutettiin muuttamalla työsopimuslakia niin, että direktiivin edellyttämä oikeus osallistua synnytystä edeltäviin tutkimuksiin työajalla ilman ansionmenetystä rajattiin koskemaan vain lääketieteellisiä tutkimuksia.

Toisella vuosipuoliskolla käsiteltiin myös Suomelle tärkeitä komission direktiiviehdotuksia kokenustyyöstä, osa- ja määräaikaisten työntekijöiden sekä vuokratyövoiman työehdoista ja vuodelta 1977 olevan liikkeenluovutusdirektiivin tarkistamisesta. Konserniyhteistyötä koskeva direktiivi hyväksyttiin ns. yhdentoista maan sopimukseen pitkän hiertämisen ja Euroopan-tasoisien työ-

markkinaneuvottelujen jälkeen. SAK:n oikeuspoliittinen yksikkö on tiedottanut Eta-sopimuksen työlaainsäädäntöön aiheuttamista muutoksista ja antanut yhdessä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa ay-lakimiehille koulutusta uusien säännösten soveltamisesta ja tulkinnasta.

Erityiset työnteon muodot

Vuoden aikana SAK selvitti työnteon uusien muotojen aiheuttamia ongelmia ja muutostarvetta edunvalvonnassa. SAK:ssa nähtiin, että tilanne edellyttää toisaalta työ- ja sosiaaliturvalainsäädännön muutostarpeiden arviointia ja toisaalta edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kehittämistä. Asiaan liittyvät ongelmat otettiin esille mm. työ-, sosiaali- ja eläkelainsäädännön muutoksista neuvoteltaessa.

ILO hyväksyi osa-aikatyösopimuksen

Kansainvälinen työjärjestö hyväksyi kesäkuun työkonferenssissa kaksivuotisen käsittelyn jälkeen osa-aikatyötä koskevan sopimuksen ja suosituksen. Ne on tarkoitettu yleismaailmallisiksi työnormeiksi, jotka säätelevät osa-aikaisten työntekijöiden vähimmäisturvaa työmarkkinoilla. Suomen lainsäädäntöjä määräykset vastaavat sopimuksen vähimmäistasoa, joten Suomella ei ole mitään asiaesteitä ratifioida sopimusta. Työjärjestön kolmikantaisessa käsittelyssä työnantajat vastustivat sopimuksen hyväksymistä.

Määräaikaiset työ sopimukset

Syksyllä eduskunta hyväksyi 1.1.1995 voimaan tulevan hallituksen esityksen, jonka mukaan määräaikaisen työ sopimuksen solmimiselle asetettavat edellytykset eivät ole voimassa pitkäaikaisyöttömiä työllistettäessä. Edellytyksenä kuitenkin on, että pitkäaikaistyötön työllistetään vähintään puolen vuoden ajaksi. Laki on määräaikaisena voimassa vuoden 1996 loppuun. Sen tarkoituksena on säilyttää pitkään työttömänä olleen henkilön ammattitaito ja työmotivaatio sekä ylläpitää työmarkkinakelpoisuutta.

Perusoikeusuudistus

Palkansaajakeskusjärjestöt olivat kuultavina eduskunnan valiokunnassa perusoikeusuudistuksesta ja edellyttivät lakko-oikeuden kirjaamista

hallitusmuotoon perusoikeutena sekä ansiosidonnaisten eläketurva- ja muiden ansaittujen etuuk-sien sisällyttämistä omaisuuden suojan piiriin ja sukupuolten välisen tasa-arvon kirjoittamista sel-keästi perusoikeudeksi. Järjestöjen mielestä myös oikeus olla ammatillisesti järjestäytymättä tuli pysyttää ennallaan korostamatta sitä perusoikeu-tena.

Tasa-arvolain uudistus

Tasa-arvolain uudistusta koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle. Esitys pitää sisäl-lään eräitä EU-velvoitteiden edellyttämiä muu-toksia tasa-arvolakiin. Esitys ei sisältänyt kiintiöitä erilaisiin valmisteleviin elimiin kuten esimerkiksi komiteoihin, neuvottelukuntiin ja kun-nallisiin toimielimiin.

Eduskunnan työasiainvaliokunta hyväksyi mietin-nössään muutosesityksen, jonka mukaan näissä toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisis-tä syistä muuta johdu. SAK kannatti lausunnos-saan muutosta. SAK ehdotti muutoksia myös syrjintätilanteita koskevien tietojen saamisoikeu-teen, hyvityksen korottamiseen ja kanneajan pi-dentämiseen, joihin liittyvät uudistusesitykset ovat puutteellisia. Työasiainvaliokunta ei kuitenkaan hyväksynyt niitä.

Lakiesitys sisältää nykyisen lain toimivuuden kannalta hyödyllisiä uudistuksia. Ennakoivan edunvalvonnan kannalta tärkein muutos on se, että yli 30 työntekijän työpaikoilla laadittavaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tulee vas-taisuudessa sisällyttää toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi. Uusi laki korostaa, että myöskin työnantajan tulee edistää sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Lakiesitys edellyttää myös, että työnantaja huolehtii mahdol-lisuuksiensa mukaan siitä, ettei työntekijä joutu sukupuolisen häirinnän tai ahdistelun kohteeksi työpaikalla.

Rikoslain uudistaminen

Hallituksen esitys rikoslain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen säännöksistä oli vuoden aikana eduskunnan käsittelyssä. SAK oli kuultavana eduskunnan valiokunnissa ja kiinnitti lausunnos-saan huomiota erityisesti työrikosten rangaistus-määrien alentamiseen, vanhenemisaikojen lyhyt-teen sekä työntekijöiden järjestäytymisvapauden sääntelyyn työrikoksena. SAK:n mielestä yhteisö-

vastuu työrikoksissa oli tärkeä, koska se heiken-täisi työrikosten taloudellista kannattavuutta. Jär-jestäytymisvapautta koskeva esitys oli palkansaa-jien edunvalvonnan ja ammattiyhdistysliikkeen kannalta merkittävä. SAK katsoi, että negatiivisen yhdistymisvapauden rikosoikeudellinen suojelu tuli edelleen jättää yleisen rikoslain varaan.

JÄRJESTÖTOIMINTA

Toimintavuonna 1994 SAK:n järjestötoiminta oli aktiivista. Presidentin vaalit motivoivat jäsenistön ja järjestöorganisaation vilkkaaseen toimintaan. EU-kansanäänestykseen valmistauduttaessa järjestettiin lukuisia ay-väen tiedotus- ja keskus-te-lutilaisuuksia.

SAK:n aluetoiminta

Järjestötoiminnan painopiste oli aluetasolla. Piiri- ja aluetoiminnan kokeiluprojektin kehittämistehtä-vät muotoutuivat ja työ jatkuu. Lakien ja EU-periaatteiden mukaisesti ay-liike osallistui aluei-den ohjelmatyöhön ja maakuntaelinten toimin-taan. Osallistumisen mahdollisuudet eivät kaikilta osin olleet tyydyttäviä. Maakuntien johtajat vierai-livat SAK:ssa marraskuussa.

Läänin neuvottelukunnat ja paikallis-järjestöt

Uudesta lainsäädännöstä johtuen neuvottelukun-nat keskittyivät alueilla tapahtuvan edunvalvon-nan ja aloitteellisuuden vahvistamiseen. Paikalli-nen koulutus ja tiedottaminen lisääntyi. Neuvotte-lukuntien joka toinen vuosi lääneittäin järjestämi-le SAK-päiville osallistui yhteensä noin 25 000 ihmistä. SAK:n paikallisjärjestöjen lukumäärä oli 171. Lapinlahdelle perustettiin uusi paikallisjärjes-tö ja Kaskisten seudun paikallisjärjestö yhtyi Kristiin seudun paikallisjärjestöön.

Järjestötuki jäsenliitoille

Piiri- ja aluetoiminnan kokeiluprojektin lisäksi järjestöllisiä tukitoimia tarvittiin liittokohtaisen sopimuskierron aikana. Järjestöyksikkö kar-toitti liittojen kanssa tukitoimien tarpeet ja muo-dot. Paikallisjärjestöt ja piiritoimistot olivat lähes jatkuvassa valmiudessa liiton joutuessa jättämään

lakkovaroituksen. Eniten tukitoimia aiheutti Liikealan ammattiliiton lakkovaroitus.

Järjestövaliokunta

Järjestövaliokuntaa työllistivät eri työntekijäryhmien liittorajakysymykset. Vuoden lopulla siivous- ja puhdistusala aiheutti jännitteitä liittojen välillä. Valiokunta työsti muistion itsensä työllistävien ja pienyritysten järjestämisestä. Yritys yhdistysrekisteritoimiston sulattamiseksi sisäasiainministeriön alaiseen väestörekisterikeskukseen sai kaikki keskeiset järjestöt vastustamaan hanketta eikä fuusiota toteutettu.

Toiminta työttömien kanssa

SAK:n valtuuston päätökseen perustuva työttömien erityisryhmä pohti työttömien asemaa ja työllistämistä. Se sai työnsä päätökseen vuoden lopussa. Ammattiyhdistysliike tuki Valtakunnallisen työttömien yhteistyöjärjestön mielenosoituspäivää. Työttömien toiminnan tukikeräyksen tuotto 174 462 markkaa jaettiin työttömien yhdistyksille. Eri puolille Suomea hankittiin kymmenen kenttäkeittiötä ay-liikkeen ja työttömien yhteiskäyttöön. SAK ja Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ovat yhdessä käynnistäneet Työtahti-projektin aktivoimaan nuoria työttömiä.

Jäsenliittojen liittokokoukset

Vankilavirkailijat Liitto, 18.5., Pieksämäki, Savonsolmu
Merivartioliitto, 24. - 25.5., Viking Mariella
Valtion ammattiliitto VAL, 31.5. - 3.6., Helsinki, Marina Congress Center
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT, 9. - 11.6., Helsinki/Marina Congress Center
Lasi- ja Posliinityöväen Liitto, 20. - 21.8., Hyvinkää, Rantasipi
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto Teker, 26. - 27.11., Kiljavan opisto

Vappu

Ay-väen yhteisiä vapputilaisuuksia pidettiin 81. Osallistujia oli yhteensä noin 85 000. Uudet yhteiset vappujuhlat järjestettiin mm. Helsingissä ja Salossa.

SAK:n kultainen merkki

Vuoden 1994 alusta otettiin käyttöön uusi SAK:n kultainen merkki. Merkkiä voivat anoa ammattiosastot, SAK:n alueorganisaatiot ja jäsenliitot ansioituneille jäsenilleen. Merkkiä myönnettiin vuoden aikana 389 kappaletta.

Yhteistyösopimus Vakuutusyhtiö Turvan kanssa

SAK:n ja Vakuutusyhtiö Turvan kesken allekirjoitettiin yhteistyösopimus 18.4.1994.

Nuorten toiminta

Onnistuneen Nuorten Vuoden jälkeen toiminta keskittyi alueellisten valmiuksien parantamiseen. Lääneittäistä koulutusta järjestettiin toimintaryhmien toivomusten mukaan aiheina olivat mm. järjestötoiminta ja tiedottaminen.

Nuorten videokilpailuun osallistui 57 työtä, joista suurin osa kilpaili sarjassa Työ ja tulevaisuus. Koulujen työryhmiä oli kahdeksan, muut olivat yksityisiä harrastelijoita tai ryhmiä. Voittajat palkittiin SAK:n kevätvaltuuston kokouksessa.

Jyväskylään suunniteltu nuorten suur tapahtuma jouduttiin viime vaiheessa perumaan, kun osallistujatavoite ei toteutunut. Valmisteluja vaikeutti nuorisotyöntekijöiden työpanoksen käyttö useissa eri kampanjoissa. Suurin tapahtuma järjestettiin silti Jyväskylässä, sillä itsenäisyyspäivän nuorisokonsertissa kävi arviolta 4 000 henkilöä.

Keskiasteen oppilaanohjaajille järjestettyyn seminaariin osallistui kaikkiaan 80 ohjaajaa. Seminaari käsitteli EU:n vaikutusta työelämään. SAK osallistui vuoden Oppilaanohjaajan valintaan ja Opo-päiville Kajaanissa. Vuoden aikana osallistuttiin myös alueellisiin opo-tilaisuuksiin.

SAK:n ruotsinkielinen sihteeristö

Ruotsinkielinen sihteeristö on jatkanut järjestötoimintaansa ruotsinkielisillä alueilla. Järjestökierokirjeet ja ohjeet on ruotsinnettu ja postitettu lähes samanaikaisesti suomenkielisten kirjeiden kanssa.

Vuoden aikana järjestettiin kahdeksan alueellista tilaisuutta luottamusmiehillä ja ammattiosastojen aktiiveille. Sihteeristö järjesti yhdessä työttömien toimikuntien kanssa kolme tapahtumaa Helsingissä, Tammisaarella ja Porvoossa. Sihteeristö kävi myös Närpiön seudun työttömien aktiivien luona. Suomen ruotsinkielisellä alueella toimivat paikalliset järjestöt toimivat työttömien hyväksi samassa laajuudessa kuin suomenkielisetkin paikalliset järjestöt.

Sihteeristö on toiminut läheisessä yhteistyössä Kiljavan Opiston kanssa, joka on järjestänyt kaksi luottamusmiesskursion, yhden työsuojelukurssin ja skandinaavisen kesäkoulun. Sihteeristön oma kurssitoiminta koostui kolmesta kaksipäiväisestä kurssista ja yhdestä päivän kurssista. Osallistujia oli yhteensä 168.

Yhteydenpito pohjoismaisiin veljesliittoihin on syventynyt. Sihteeristö on hoitanut yhteyksiä ja antanut käytännön apua ammattiosastoille yhteydenpidossa Ruotsin vastaaviin järjestöihin. Helsingin paikalliset järjestöt toimivat vuoden pääkaupunkikonferenssin isäntinä.

PALKANSAAJAKESKUS-JÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ

SAK:n, Akavan ja STTK:n yhteistyö jatkui vakiintuneessa muodossa. Puheenjohtajakokouksia pidettiin noin kuukauden välein, yhdysmiehet tapasivat 2 - 3 kertaa kuukaudessa ja muut työryhmät olivat koolla tarpeen mukaan. Kun keskusjärjestöt olivat sivussa työmarkkinasopimisesta ja yhteistyö maan hallituksen kanssa oli vaikeaa, niin toiminta ei muodostunut erityisen vilkkaaksi. Työnantajajärjestöjen johtoa tavattiin mm. talousneuvoston kokouksissa ja epävirallisesti muulloinkin.

Palkansaajakeskusjärjestöt pyrkivät vaikuttamaan hallituksen vuoden 1995 budjettilinjaan, mutta siinä ei erityisemmin onnistuttu. Hallitus jatkoi ay-vastaista toimintaansa, mikä aiheutti syyskuussa yhteenoton kuntien valtionapujen ja työttömyysturvan leikkauksista sekä ay-jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuudesta. Lakkouhka tehoi ja hallitus perääntyi.

Tasavallan Presidentin asettaman työllisyystyöryhmän työtä seurattiin ja tulosta arvioitiin yhteisesti. Työttömyys vahvisti yhteistyötä ja työttömyysturvaa puolustettiin edelleen samansuuntaisin tavoittein.

Tammikuussa sovittiin työnantajajärjestöjen ja eläkelaitosten kanssa TEL-hallinnon kehittämistä sopimuksella, jota STTK tosin ei hyväksynyt. Muutos toteutui käytännössä yhtiöjärjestyksiä muuttamalla. Sosiaalimenotoimikunnan työ oli tarkastelussa useaan otteeseen. Vuoden aikana tehtiin paljon yhteistyötä vuoden 1995 työeläkemaksu- ja indeksiongelmien ratkaisemiseksi. Loppuvuodesta pohdittiin työeläkkeiden yksittäisten etuuskysymysten muutosmahdollisuuksia.

Kansainvälisissä asioissa ja erityisesti EU-jäsenyyden toteuttamisessa palkansaajakeskusjärjestöt toimivat kiinteässä yhteistyössä. KEY-projekti päättyi ja Brysseliin perustettiin toimisto.

HALLINTO JA KEHITTÄMINEN

Tutkimustoiminta

Tutkimustoiminnan painopisteinä ovat olleet tutkimuspolitiikkaan vaikuttaminen, jäsentutkimuksen valmistelu ja jäsenkyselyiden tekeminen.

Tutkimuspolitiikassa on vaikutettu erityisesti työelämän tutkimuksen painotuksiin ja resurssointiin työministeriön tutkimuspolitiikan neuvottelukunnassa ja Tampereen yliopiston työelämän tutkimuskeskuksen johtoryhmässä. Valtion tiede- ja teknologianeuvosto keskittyi mm. sektoritutkimuksen kehittämiseen.

Vuonna 1994 tehtiin kaksi jäsenkyselyä, joissa kartoitettiin liittojen jäsenten mielipiteitä ajankohtaisista työmarkkinapoliittisista asioista. Liittopalveluna saatettiin loppuun edellisenä vuonna alkaneet selvityshankkeet kolmelle liitolle: Kirjatyöntekijäin liitolle selvitys naisten asemasta graafisessa teollisuudessa, Sähköalantyöntekijäin liitolle raportti luottamushenkilökyselystä ja Kiinteistötyöntekijäin liiton siivojajäsenille kohdistettu kysely. Lisäksi suunniteltiin yhdessä KTV:n, Liikealan ammattiliiton, Metallityöväen Liiton, Rakennusliiton ja VTY:n kanssa laaja jäsentutkimus, jonka kyselyvaihe on tammikuussa 1995.

Vuoden 1994 aikana on myös paneuduttu EU:n tutkimus- ja kehittämistoimintaan. SAK osallistui marraskuussa seuraajana ensimmäisen kerran EU:n Dublinissa sijaitsevan työelämän ja elinolojen kehittämissäätiön, The European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, hallintoneuvoston kokoukseen.

Erityisesti on pyritty vaikuttamaan siihen, että Dublinin säätiön työelämää koskevat tutkimusohjelmat laajennetaan koskemaan myös Suomea vuoden 1995 aikana.

Kansainvälisen työelämän suhteiden yhdistys IIRA piti Helsingissä Euroopan aluekongressin, jonka järjestämiseen osallistuttiin. Pietarissa pidetyn St. Petersburg -seminaarin valmisteluihin ja toteutukseen osallistuttiin työministeriön kanssa.

Jäsenistön koulutus

Vuoden keskeisin hanke on ollut SAK:laisen ay-liikkeen koulutustoiminnan tilaa selvittävän Koulutus 2005 - työryhmän työ. Tähän liittyen järjestettiin liittojen koulutusvastaaville koulutuksen tulevaisuutta käsittelevä seminaari, jonka alustajina olivat mm. puheenjohtaja Lauri Ihalainen, Ruotsin LO:n koulutuspäällikkö Rune Larsson sekä tutkija Kaj Ilmonen. Toinen seminaari liittojen koulutussuhteille järjestettiin kesäkuussa Karjaalla.

Kevätkaudella tehtiin paikallisen ay-koulutuksen tilaa koskeva ammattiosastoille suunnattu selvitys. Syyskaudella tehtiin opistoja, sivistysjärjestöjä sekä liittojen koulutusta koskeva resurssiselvitys. Työryhmä jätti väliraporttinsa SAK:n hallitukselle syyskuussa. Lopullisen raportin on määrä valmistua alkuvuodesta 1995.

Toinen keskeinen hanke on ollut edelleen Aikui- nen ja Työ koulutusohjelma. Loppuvuodesta sai ensimmäinen runsaat kaksi vuotta kestäneen monimuotoisen opintokokonaisuuden suorittanut ryhmä lopputyönsä hyväksytyksi.

Koulutus

Kokonaisuudessaan ay-koulutusta järjestävien laitosten resurssit olivat viime vuonna noin 15 % alemmat kuin vuonna 1990. Aleneman syitä olivat kysynnän heikkeneminen, koulutussopimusten huononeminen sekä valtionapujen vähennykset.

SAK - TT koulutussopimuksen mukaista kurssirakennetta sovittiin muutettavaksi selkeämmäksi erityisesti eräiden jatkokurssien osalta. Myös pienten yritysten näkökohtia sovittiin otettavaksi huomioon lisäämällä tarjontaan viikkoa lyhyempiä kursseja.

Uudet valtionosuuslait antoivat mahdollisuuden järjestää koulutusta entistä joustavammin. Laitokset sopeuttivatkin toimintaansa sekä ay-koulutuksen rakenteita kehittämällä että suuntaamalla osan toiminnoistaan ammatilliseen, työvoimapolitiittiseen, yleissivistävään ja henkilöstökoulutukseen. Perinteisen toiminnan vähetessä on korvaavia muotoja löytynyt.

Iso muutos tapahtui kansanopistojen kurssirakenteessa. Kun vielä vuonna 1993 viikon ja pidempien kurssien osanottajamäärä oli noin 70 % opistojen ay-kurssilaisten määrästä, oli se 1994 enää noin 48 %. Kehitys oli sama kaikissa opistoissa, mutta SAK:n säätiön opistoissa huomattavasti voimakkaampi kuin liittojen laitoksissa.

Opiskelijamäärä opistoissa kasvoi kaikkiaan noin 10 %, mutta viikon tai pidemmällä kurssilla kävi 23 % vähemmän jäseniä kuin edellisenä vuonna. Seurauksena oli opiskelijapäivien lukumäärän väheneminen.

Myös TSL:n paikalliskoulutuksessa tapahtui radikaali muutos. Perinteinen ay-liikkeen opintokerhoja lyhytkurssitoiminta vähenivät voimakkaasti. Tilalle syntyi laaja työttömien koulutusprojekti, johon viime vuonna osallistui noin 10 000 työtöntä. Merkittävää oli, että tämä toiminta toteutettiin yhteistyössä STTK:n ja Akavan opintokeskuksen TJS:n kanssa. SAK:laisia työttömiä oli lähes puolet osallistujista.

Opistot

SAK:n koulutussäätiön opistoille kulunut vuosi oli taloudellisesti raskas. Toiminnan kannattavuus heikkeni, ja talouden vakauttamiseksi toteutettiin lukuisia sopeuttamistoimia.

Kiljavan Opiston kehittämistä suunnattiin sekä strategiatyöhön että toiminnan tuloksellisuuden arviointiin. Uusina palvelumuotoina vakiintuivat yrityspalvelut ja suoraan ammattiosastoille suunnatut palvelut. Uusien pitkien opintolinjojen suunnitelmat valmistuivat.

Pohjolan Opistolla käynnistettiin uusi lukuvuoden mittainen peruskoululinja sekä tietotekniikan ammatillinen jatkolinja. Yhteistyönä työvoimaviranomaisten kanssa toteutettiin työvoimapolitiittista koulutusta. Oulun yliopiston ja lähialueen yritysten välistä yhteistyötä kehitettiin.

Huomattava osa SAK:n koulutusresursseista kului toimitsijoiden täydennyskoulutustutkinnon ja toimistotyöntekijöiden suuntautumisvaihtoehdon kehittämiseen ja ylläpitoon. Merkittävä askel oli tutkinnon avaaminen myös toimistotyöntekijöille.

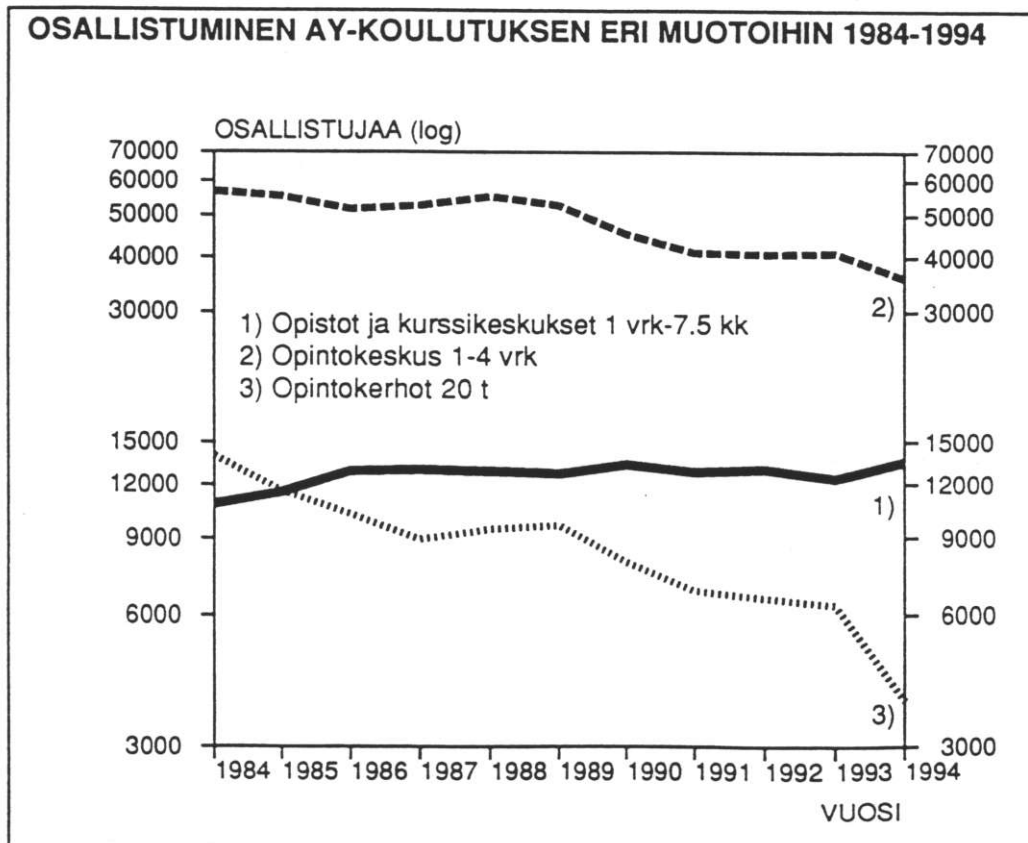
Vuoden aikana sai tutkintonsa valmiiksi kuusi opiskelijaa. Kaikkiaan oli tutkinnossa mukana vuoden loppuun mennessä 64 toimitsijaa ja toimistotyöntekijää. Loppuvuodesta käynnistettiin hanke tutkinnon edelleen kehittämiseksi niin, että se niveltäisi tavalla tai toisella valtakunnan yleisiin tutkintojärjestelmiin

OPISTOJEN AY-KURSSIT VUONNA 1993 ja 1994

	KURSSEJA		OPISKELIJOITA		OPISKELUPÄIVIÄ	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994
<i>Kiljavan Opisto</i>						
2 - 4 pv	58	159	1 090	3 119	2 698	6 875
5 pv ja pidemmät	191	169	3 074	2 314	22 257	17 867
YHTEENSÄ	249	328	4 164	5 433	24 955	24 742
 <i>Pohjolan Opisto</i>						
2 - 4 pv	15	17	195	296	500	634
5 pv ja pidemmät	51	27	714	338	6 801	1 988
YHTEENSÄ	66	44	909	634	7 301	2 622
 <i>Liittojen opistot ja kurssikeskukset</i>						
2 - 4 pv	108	151	2 555	3 578	6 807	9 283
5 pv ja pidemmät	266	224	4 691	3 874	29 419	27 690
YHTEENSÄ	374	375	7 246	7 452	36 226	36 973
KAIKKI YHTEENSÄ	689	747	12 319	13 519	68 482	64 337

PAIKALLISKOULUTUS 1993 ja 1994

	TSL		KSL		YHTEENSÄ	
	1993	1994	1993	1994	1993	1994
Osallistujia:						
opintokerhoissa	5 738	3 562	552	289	6 290	3 851
lyhytkursseilla	34 534	30 667	6 369	5 199	40 903	35 866
YHTEENSÄ	40 272	34 229	6 921	5 488	47 193	39 717

15.3.1995/SAK/TL

SAK:n kehittämiskeskus

Kehittämiskeskuksen ja liittojen välisen kehittämistyön tavoitteena on ollut käytännön ammattiyhdistystoiminnan laadun kehittäminen vastaamaan entistä paremmin jäsenistön tarpeita, toiminnan tuloksellisuuden lisääminen ja resurssien parempi käyttö. Kehittämishankkeita toteutettiin erimuotoisina lähes kaikkien jäsenyhteisöjen kanssa.

Toiminnan keskeisimmät alueet olivat 1) ammatiliittojen hallinnon valmentaminen oman roolinsa kehittämisessä 2) liittojen henkilöstön ammatillisen osaamisen laajentaminen kurssitoiminnan kautta 3) työyhteisöprosessien tukeminen sekä johtamisen että työntekijöiden osallistumisen kautta ja 4) yritys yhteistyöhankkeet toiminnan kehittämiseksi työpaikoilla.

Vuoden aikana jatkettiin aineistojen tuottamista ja pidettiin yllä yhteistyösuhteita eri asiantuntijatahojen kanssa. Koulutuksen sisältönä oli aikaisempaa enemmän laatuun, tiimeihin, verkostoihin, atk:hon ja työyhteisömuutoksiin liittyvät asiat. Lisäksi järjestettiin ajankohtaisteemoista tilaisuuksia, joissa käsiteltiin mm. ikääntymiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyviä kysymyksiä.

Henkilöstökoulutuksen lyhytkursseja järjestettiin 48 kpl Kiljavalla, Pohjolan Opistossa ja Helsingissä. Näille kursseille osallistui yhteensä 798 henkilöä. Tämän lisäksi järjestettiin kaikkiaan 76 työyhteisökohtaista koulutustilaisuutta, joiden sisällöstä kehittämiskeskus vastasi. Näihin osallistui lähes 900 henkeä. Kouluttajina käytettiin ay-liikkeen omia asiantuntijoita, opistojen opettajia sekä ulkopuolisia asiantuntijoita. Toiminta toteutettiin SAK:n koulutussäätiön Kiljavan opiston yksikkönä yhteistyössä SAK:n hallinto- ja kehittämisosaston kanssa.

Perinteiseen Syyspajaan 18.8.1994 Kiljavan Opistolla osallistui 250 henkeä. Osallistujat olivat ammattiliittojen työntekijöitä. Päävieraana oli Tasavallan Presidentti Martti Ahtisaari, joka luennoi aiheesta Suomen asema kansainvälisen talouden muutoksesta.

SAK:n kulttuuritoiminta

SAK:n kulttuurirahastolle tuli hakemuksia 339 kpl. Apurahoista suunnattiin kahdeksan ryhmälle ja 24 yksityisille harrastajille. Kulttuurirahaston pääoma on 1 424 770,52 mk ja jaettavien apurahojen yhteissumma oli 105 580 mk

Kulttuurialan ammattiliittojen neuvottelukunta järjesti syyskuussa seminaarin aiheesta Yrittäjyys kulttuuriammateissa. Neuvottelukunnan sihteerin tehtävät on hoidettu SAK:ssa.

Tietohallinto

Tietohallinnon tehtävät jakaantuvat SAK:n sisäistä toimintaa tukevien atk-järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen sekä liittojen yhteisten atk-hankkeiden koordinoointiin.

Liittoyhteistyö keskittyi SAKNET-tietoverkon palvelujen kehittämiseen ja käyttöönottoon. Vuonna 1992 tehty sopimus SAKNET-verkon Datanet-palveluista uusittiin TELE:n kanssa. Datanet-verkon SAKNET-liittymiä SAK:n ja liittojen toimipisteiden lähiverkkojen yhdistämiseen oli vuoden lopussa 40 kpl. Käyttäjiä näissä lähiverkoissa oli 800 SAK:sta ja seuraavista liitoista: Metallityöväen Liitto, Liikealan ammattiliitto, Valtion ammattiliitto, Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto, Kemianliitto, Rautatieläisten Liitto, Tekninen ja Erikoisammattien Liitto, Rakennusliiton keskus-toimisto ja Uudenmaan aluetoimisto sekä Kiljavan Opiston opetusluokka.

Vuoden 1994 lopulla ovat SAKNET-verkkoon liittymispäätöksen tehneet lisäksi Kiinteistötyöntekijäin Liitto ja Ilmailualan Unioni. Tietoverkossa on nyt noin 70 % SAK:laisen ay-liikkeen henkilökunnasta.

SAKNET-tietoverkon palveluja ovat: - PSP:ssä olevien jäsentietojärjestelmien päätekytöyhteydet
- PSP-Linkki-palvelun tiedostosiirto jäsenrekistereistä liittoihin ja tietojen edelleen käsittely liitossa aina Ekirje-postitukseen asti

- Ekirjeen lähetys mikrolta
- Telesampo- ja telebox-yhteydet
- VTKK tietopalveluyhteydet
- pankkipääteyhteydet PSP, OKO, KOP, SYP
- Internet-yhdyskätävä
- SAK:n palvelinten liittopalvelut (sähköposti, tietokannat, tiedonsiirto)
- SAKNET:n sisäinen X400-suosituksen mukainen sähköposti ilman eri maksua
- TELE:n Mailnet-palvelu SAKNET:n ulkopuolisen sähköpostin välitystä varten.

SAK:n sisäisen toiminnan osalta keskityttiin olemassa olevien järjestelmien käytön tehostamiseen. Loppuvuodesta perustettiin tietohallinnon koordinoitiryhmä, jonka keskeinen tehtävä tietoverkkokäytön vaatiman koulutuksen järjestäminen koko henkilökunnalle.

Tietopalvelu

SAK:n tietopalvelua hoitaa informaattikko, joka vastasi vuonna 1994 Trip-ohjelmistolla olevien SAK:n tekstietokantojen päivityksestä yhdessä ay-arkiston kanssa. SAK:n yksiköt osallistuivat tietokantojen päivitykseen. SAK:n toimintaa palvelevia teksti- ja viitetietokantoja oli vuoden 1994 lopussa yhteensä 12 kpl. SAK:n jäsenliitot saivat halutessaan lukuoikeuden tietokantoihin.

Tiedonhankintaa tehostettiin hankkimalla henkilökunnan käyttöön useita tietopankkeja CD-Rom -levykkeillä. EU:n Eurobases-tietokantoihin hankittiin online-yhdeydet. Tietopalvelua kehitettiin ja tehtiin tunnetuksi luennoimalla Kehittämiskeskuksen järjestämällä kursseilla sekä SAK:n liittojen kirjastonhoitajille järjestetyssä tapaamisessa.

TIEDOTUSTOIMINTA

SAK:n tiedotustoiminnan sisältöä tarkistettiin ja perinteistä tiedotusta tehostettiin tukemalla yhteiskuntavaikuttamista ja kansainvälistä tiedotusta. "Palveleva SAK" -projektiin osallistuttiin liittolehtien palvelua lisäämällä. Jäsenliittojen lehtiin välitettiin juttuja myös sähköisesti.

Yhteydet työmarkkinatoimittajiin hoidettiin yhteistyössä tiedottajien kanssa liittojen koordinoitujen liittokierroksen tarpeiden mukaan. Työmarkkinatoimittajille järjestettiin tutustumiskäynnit KTV:n, Rakennusliiton, Tevan ja Kemianliiton työpaikoille. Työmarkkina- ja edunvalvonta-asioiden lisäksi tiedotusta työllistivät myös presidentinvaalit ja EU-jäsenyydestä käyty kansanäänestys.

Kansainvälisyys ay-lehtiyhteistyössä

Mahdolliseen EU-kansanäänestykseen alettiin valmistautua jo alkuvuodesta. Liittolehdistä tuotettiin eurooppalaisten palkansaajien arkielämää kuvaavia juttuja Ranskasta, Englannista ja Tanskasta. Myös kotimaisessa juttutuotannossa käsiteltiin laajasti EU:n merkitystä SAK:n rivi jäsenten kannalta. Jäsenliittojen toimittajille ja tiedottajille järjestettiin jutunteko- ja koulutusmatka EU:n jäsenmaan Tanskan keskusjärjestöön. Jäsenliittojen toimittajia osallistui myös EU:n komission järjestämälle tutustumismatkalle Brysseliin.

Yhteistyötä jäsenliittojen tiedottajien ja toimittajien kanssa tehtiin erityisesti paikallisen tiedottamisen alueella. Viestintävaliokunta järjesti työn suunnittelemiseksi seminaarin Tampereella 27.-28.4.1994.

Sähköinen tiedotus ja puhelinuutiset

SAK:n tiedotus tuotti viikottain paikallisradio-ohjelman kaikkien paikallisradioiden käyttöön. Ohjelmat teki pääsääntöisesti Uutispalvelu UP. Ne pyrittiin tuottamaan ajankohtaisista aiheista. Haastateltavat olivat SAK:n johtohenkilöitä ja asiantuntijoita. Jäsenliittojen asioita käsiteltäessä haastateltiin liittojohtajia ja alan asiantuntijoita. SAK:n ohjelma-aika Yleisradion "Ei auta itku markkinoilla" -ohjelmassa jaettiin liittojen kesken näiden tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan.

Uutisten taustoja selvittävät ay-radio-ohjelmat kuuluivat viikottain: Radio Vaasassa, Radio Jyväskylässä, Yleisradion Etelä-Savon maakunta-

radiossa Mikkelissä ja Saimaan Aalloissa Lappeenrannassa. Ohjelmat rahoitettiin yhdessä jäsenliittojen kanssa. Ohjelmat tuotti ammattitaitoinen toimittaja, jonka tukena oli taustaryhmä ideoimassa aiheet ja ohjelmien sisällön. Ohjelmien pituudet vaihtelivat 15 minuutista puoleen tuntiin. Vaasassa osa ohjelmista oli ruotsinkielisiä.

Keväällä aloitettua puhelinuutispalvelua jatkettiin koko vuosi. Uutiset toimitettiin 2-3 kertaa viikossa. Niitä kuunneltiin arvioitua vähemmän ja loppuvuodesta päätettiin laatia yhteenveto kuuntelusta ja arvioida palvelun tarpeellisuus.

Alueellisen viestinnän kehittäminen

SAK:n alueellisen viestinnän kehittämiseksi, pöytäkirjoissa järjestetyille viestinnän peruskursseille osallistui lähes 200 ay-aktiivia.

Julkaisutoiminta

Vuosittaisista julkaisuista ilmestyivät:

- SAK:n toimintakertomus 1994
- Ammattiyhdistyskalenteri 1994 (suomen- ja ruotsinkielinen)
- Taskulämmin 1994
- Tilastotietoja 1994 (suomen- ja englanninkielinen)

SAK:n julkaisuista ja SAK:laisista ay-lehdistä kertova Katalogi ilmestyi yhden kerran ja alueellisen viestinnän työvälineeksi edellisenä vuonna perustettu Paikallisjärjestötiedote neljä kertaa.

SAK:n lakimies Jorma Rusanen kirjoitti uuden kirjan Paikallisen sopimisen mahdollisuudet ja uudisti vuonna 1991 kirjoittamansa Luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet kirjansa.

EVO-tiedote

EVO-tiedote ilmestyi vuoden aikana 13 kertaa. Erityisinä teemakokonaisuuksina tiedotettiin sopimustilanteesta, EU-jäsenyyssopimuksesta ja sen vaikutuksista palkansaajiin, sosiaalimenotoimikunnan mietinnöstä sekä valtion budjettiesityksestä. Tiedotteen perusjakelu oli 800 kappaletta. Keskustoimiston, hallinnon ja SAK:n paikallisjärjestöjen lisäksi EVO-tiedote toimitettiin liittoihin edelleen jaettavaksi.

PALKKA TYÖLÄINEN

Palkkatyöläinen ilmestyi viime vuonna 24 kertaa keskimäärin 18-sivuisena, sen levikki oli noin 31 000 kpl ja toimituksen vahvuus kaksi toimittajaa. Lehden kaikkia toimintoja haittasi edelleen krooninen resurssipula.

Ratkaisuvaiheisiin edennyt kysymys Suomen EU-jäsenyydestä hallitsi selvästi Palkkatyöläisen sisältöä. Lehden jokaisessa numerossa EU:n sosiaalista vuoropuhelua seurattiin sähkönomaisesti EU- & ay -palstalla. Lehti julkaisi myös kaksi monipuolista EU-teemanumeroa, ensimmäisen maaliskuussa neuvottelutuloksen valmistumisen aikoihin ja toisen syyskuun lopulla, kansanäänestyksen alla. Ay-lehtien yhteiskäyttöön toimitettiin vielä alkusyksystä nelisivuinen paketti, jossa SAK:n eri toimialoilta valitut ay-jäsenet saivat esittää kysymyksiä EU:sta oman liittonsa asian tuntijoille.

Toinen koko vuoden tiiviisti seurattu aihe oli työtömyys. Helmikuussa julkaistiin työajoista ja työnjaosta teemanumero, jossa mm. esiteltiin tutkija Jouko Nätin lukuja voimakkaasti lisääntyneistä epätyypillisistä työsuhteista. Työttömyyteen palattiin joulukuun alun teemanumerossa, jossa pohdittiin mm. tulevaisuuden ammatteja ja esiteltiin työttömien omaehtoisia, työllistymiseen teettäviä toimintoja.

Juhannusviikolla julkaistiin huomiota herättänyt teema seksibisneksestä. Aihe nousi ajankohtaiseksi alkuvuodesta paitsi yleistymisensä myös ravintolatyöntekijöiden protestoinnin ja SAK:n valtuuston kannanoton vuoksi.

Tammikuussa lehti osallistui näkyvästi presidenttikampanjaan ja julkaisi ainoana SAK:laisena lehtenä yhdessä Löntagarenin kanssa Martti Ahtisaaren haastattelun.

LÖNTAGAREN

Löntagaren on suomenruotsalaisten palkansaajien lehti, joka vastaa ammattiyhdistysliikkeen tiedonvälityksestä SAK:n jäsenliittojen ruotsinkieliselle jäsenistölle sekä yleisistä asioista että yhteisen mielenkiinnon kohteena olevista liittokohtaisista erityiskysymyksistä.

Vuonna 1994 Löntagaren ilmestyi yhteensä 24 kertaa keskimäärin 16 sivuisena. Lehden tilauskanta laski edellisestä vuodesta, kun Liikealan ammattiliitto ei enää tilannut lehteä ruotsinkielisille jäsenilleen. Tilauuskanta oli tämän jälkeen n. 21 500 kpl. Suurimmat tilaajat olivat Kunta-alan ammattiliitto, jonka tilausmäärä oli noin 7 500 kappaletta ja Metallityöväen Liitto, jonka tilausmäärä oli noin 3 800 kappaletta.

Löntagaren-lehden keskeisin teema vuonna 1994 oli palkansaajien edunvalvonta kriisi-Suomessa. Kriisin hoidon seuraamuksia palkansaajille ja heidän perheilleen kuvattiin perusteellisesti lehden palstoilla. Työajanmuutos- ja työnjakamispaineita, kasvavaa seksiteollisuutta ja työttömyysongelmia käsiteltiin teemanumeroissa vuoden kuluessa. Hyökkäykset hyvinvointiyhteiskuntaa ja ammattiyhdistysoikeuksia vastaan olivat lehden yhteiskunnallisen seurannan kohteina. Liittokohtaiset asiat esiteltiin "Tapahtuu liitoissa" -otsikon alla. Syksyllä seurattiin erityisesti sopimuskierron yleistä kulkua ja liittotason sopimusneuvotteluja.

Löntagaren seurasi ammatillisten asioiden lisäksi myös suomenruotsalaisten yhteiskuntaelämää ja kulttuuritapahtumia. Kansainvälisiä asioita seurattiin ja erityisesti painotettiin pohjoismaita koskevia kysymyksiä. EU-asioista julkaistiin useita reportaaseja ja erityisesti EU-spegel-uutispalstalla.

Yhteistyö STTK:n ja Akavan kanssa kehittyi myönteisesti KEY:n avulla. Ay-liikkeen ruotsinkielinen EU-tiedottaminen keskitettiin EU-faktaan, joka julkaistiin kaksi kertaa Löntagarenin liitteenä ja jaettiin erillispainoksena STTK:n ja Akavan jäsenille.

TALOUSASIAIT

Tulos

Tilivuoden tulos oli 16,5 mmk. Edustajakokousvarauksen jälkeen tilinpäätös osoitti 16,1 mmk:n ylijäämää. Edellisen vuoden tilinpäätös päättyi 14,9 mmk:n alijäämään; joten tulos oli 1,6 mmk edellisvuotta parempi. Toimintakulut (netto) ylittivät kuitenkin talousarvion 1,0 mmk:lla, henkilöstökulut 0,1 mmk:lla.

Jäsenmaksutuotto

Jäsenmaksutuotot kasvoivat 4,8 mmk, ollen 58,4 mmk. Jäsenmaksutuottoon sisältyy jaksoitusmuutoksista aiheutuvia, tuottoa nostavia kertavaikutuksia.

Sijoitukset

Sijoitustoiminnan kate pieneni 1,4 mmk edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui Kiinteistö Oy Leankadun osakkeiden myynnistä (16 mmk), minkä johdosta em. erän tuottotaso laski. Lisäksi osaa sijoituskiinteistöistä ei onnistuttu vuokraamaan.

Yleistä

Toiminnan ja talouden suunnittelu laman olosuhteet huomioon ottavaksi näkyy nyt positiivisena taloudellisenä kehityksenä, kun keskeinen tuottoerä: jäsenmaksutuotto, kehittyy myönteisesti.

Varsinainen SAK:n tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus julkaistaan erillisenä julkaisuna.

JÄSENLIITTOJEN JÄSENISTÖN JAKAUMA JA JASENTILASTO 31.12.1994

LIITTO	MIEHIÄ	NAISIA	1994 YHT.	1993 YHT.	MUUTOS HENK.
Auto- ja Konekaupan Toimihenkilöliitto ATH ry	3153	2017	5170	5453	-283
Auto- ja Kulj.alan Työnt.Liitto AKT ry	44281	3923	48204	47844	360
Hotelli- ja Ravint.henkilök. Liitto HRHL ry	9450	45920	55370	53304	2066
Ilmailualan Unioni ry	2473	725	3198	3359	-161
Kaupanalan Esimiesliitto ry (vain PAU:n jäsen)	1897	2225	4122	4360	-238
Kemianliitto ry	21588	15311	36899	36975	-76
Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry	4760	8238	12998	13098	-100
Kunta-alan ammattiliitto KTV ry	68740	155860	224600	230536	-5936
Liikealan ammattiliitto ry	25861	108214	134075	133349	726
Metallityöväen Liitto ry	118495	31086	149581	147077	2504
Paperiliitto ry	37069	12367	49436	48545	891
Puu- ja erityisalojen Liitto ry	43015	12259	55274	58272	-2998
Rakennusliitto ry	87271	4667	91938	98322	-6384
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry	17750	25003	42753	41711	1042
Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry	14617	16802	31419	31886	-467
Suomen Merimies-Unioni ry	5470	4088	9558	10072	-514
Suomen Muusikkojen Liitto ry	2503	691	3194	3311	-117
Suomen Sos.Dem.Sanomalehtimiesliitto SSSL ry	237	64	301	280	21
Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry	28893	1394	30287	30229	58
Teknisten ja Erikoisammattien Liitto ry	6162	7590	13752	13807	-55
Tekstiili- ja Vaatetustyöväen Liitto Teva ry	2783	20304	23087	22058	1029
Valtion Yhteisjärjestö VTY ry	61133	32955	94088	102233	-8145
Yleinen Lehtimiesliitto ry	133	72	205	211	-6
YHTEENSÄ	607734	511775	1119509	1136292	-16783
VTY:ÖÖN KUULUVAT JÄSENET (SISÄLTÄVÄT YLLÄOLEVIIN VTY:N LUKUIHIN)					
<i>Kunta-alan ammattiliitto KTV ry</i>	<i>3000</i>	<i>Rautatieläisten Liitto ry</i>			<i>18638</i>
<i>Metallityöväen Liitto ry</i>	<i>4783</i>	<i>Tullimiesliitto ry</i>			<i>1440</i>
<i>Suomen Merimies-Unioni ry</i>	<i>85</i>	<i>Valt. ja erit.palv. liitto VAL ry</i>			<i>34568</i>
<i>Merivartioliitto ry</i>	<i>493</i>	<i>Vankilavirkailijain Liitto ry</i>			<i>1895</i>
<i>Postiliitto ry</i>	<i>25770</i>	<i>Veturimiesten Liitto ry</i>			<i>3416</i>
VTY:ÖÖN KUULUVAT JÄSENET YHT.	94088				

JÄSENYYYDET JA OSAKKUUDET

Yhdistykset

Allianssi ry
 Lomaliitto ry
 Perhelomat ry
 Pohjola-Norden ry
 Solaris-Lomat ry
 Suomalaisen työn liitto ry
 Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL ry
 Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASKry
 Suomen Kuluttajaliitto ry
 Suomen Luonnonsuojeluliitto ry
 Suomen Mielenterveysseura ry
 Suomen Pakolaisapu ry
 Suomen YK-liitto ry
 Tietotekniikan Liitto ry
 Taksvärkki ry
 Tuottavuuskeskus ry
 Työterveyden Edistämisyhdistys ry
 Työväen Keskusmuseoyhdistys ry
 Työväen Sivistysliitto ry
 Palkansaajien Tutkimuslaitoksen Kannatusyhdistys ry
 Työväenperinne ry
 Vuokralaisten Keskusliitto ry
 YK:n Aseidenriisuntaviikko - Suomen Rauhanliitto
 - YK-yhdistys

Säätiöt

Ammattienedistämislaitoksen Säätiö
 Asuntosäätiö
 Kansan Sivistysrahaston Säätiö
 Kuntoutustoiminnan Tutkimussäätiö

Yhtiöt

Asumisoikeus Oy
 Itäkeskuksen Huipputoimistot Oy
 Kustannusosakeyhtiö Tammi
 Suomen Viestintärahoytys Oy
 Tilintarkastusrengas Oy
 Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö
 Kantava Oy
 Ki-Oy Tuunaantupa

Kiinteistöyhtiöt

Hakaniemen Merikiinteistö Oy
 Ki-Oy Itäkeskuksen Maamerkki
 Ki-Oy Laurinkatu 41
 Ki-Oy Pajalantie 19
 Ki-Oy Sarviniitynkatu 4
 Ki-Oy Otsonkulma

Osuuskunnat

E-Osuuskunta EKA
 Osuusliike Elanto
 Suur-Helsingin Osuuspankki
 Osuuskunta WO

Kansainväliset ammatilliset järjestöt

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY
 Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY
 OECD:N ay-liikkeen neuvoa-antava komitea
 TUAC
 Vapaiden ammattiyhdistysten kansainvälinen liitto
 VAKL

TOIMISTOPALVELUT

Toimiston toimivuutta ja sen kykyä palvella asiakkaitaan tehostettiin. Palveluneuvonnassa hyödynnettiin kaikkien yksiköiden työpanosta ja asiantuntemusta puheluiden vastaanottamisessa ja asiakkaiden ohjaamisessa. Työtapoja kehitettiin palvelujen hoitamiseksi mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti. SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen käytännön työn helpottamiseksi ja kustannusten alentamiseksi tehtyjen palvelusopimuksien toimivuutta seurattiin. Työmatkakustannusten alentamiseksi neuvoteltiin ja tehtiin uusia majoitussopimuksia. Kustannussyistä luovuttiin mm. omista kuljetuksista.

Laitehankintojen valintaperusteena käytettiin edistyksellisen tekniikan ohella myös ympäristötekijöitä. Uusiokäyttöiset raaka-aineet ja kulutus-
 tarvikkeiden takaisinkeruujärjestelmät otettiin käyttöön. Energian säästämiseksi vähennettiin toimiston valaistusta ja laitteiden tarpeetonta käyttöä. Kokoushuoneiden ilmastointi muutettiin automatiikalla toimivaksi.

AMMA TTIYHDISTYS ARKISTO

Ammattiyhdistysarkistossa oli arkistoaineistoa vuoden lopussa noin 470 hyllymetriä, josta SAK:n aineistoa oli noin puolet. Arkistoon tehtiin vuoden aikana 68 tutkijakäyntiä. Arkisto sai vuoden kuluessa seuraavat arkistoluovutukset:

-Tielaitoksen VAL ry osasto 356:n arkisto vuosilta 1979- 1992

-Maaseututyöväen Alajärven osasto 339:n arkiston vuosilta 1979 - 1993

-Saimi Lindforsin muistelmäkäsikirjoituksen "Perheeni ja ympäristö"

-Paavo J. Paavolan yksityiskokoelman vuosilta 1967- 1979.

YHTEIS TOIMINTA NEUVOTTELUKUNTA

Yt-neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. organisaatimuutoksia ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuodeksi 1995 sekä hyväksyttiin henkilöstökoulutusbudjetti vuodeksi 1995.

Yt-neuvottelukunnan jäsenistä kolme edusti työnantajaa ja neljä henkilöstöä. Neuvottelukuntaan kuuluivat vuonna 1994 työnantajan edustajina Lauri Ihalainen, Aarno Aitamurto ja Matti Kopperi. Heidän varaedustajinaan toimivat Tuulikki Kannisto, Marjaana Valkonen ja Mikko Paiho. Henkilöstöä edustivat Jorma Rusanen, Oili Martimo-Andersson, Pirjo Vainio ja Christer Björkstrand, joka toimi puheenjohtajana. Henkilöstön varaedustajina toimivat Heli Puura, Eva Fager, Ari Myllyviita ja Vuokko Lähteenmäki. Työsuoje luvaltuutetulla on ollut oikeus osallistua kokouksiin. Neuvottelukunnan sihteerinä toimi Ritva Virolainen.

TYÖPAIKKA TOIMIKUNTA

SAK:n työntekijöiden keskuudestaan valitsema työpaikkatoimikunta järjesti monipuolista kulttuuri- ja liikuntatarjontaa SAK:n työntekijöille ja heidän perheenjäsenilleen. Työpaikkakirjasto hankki kirjallisuutta työntekijöiden toiveiden ja resurssiensä mukaan.

Työpaikkatoimikuntaan kuuluivat vuonna 1994 seuraavat henkilöt: Heli Puura puheenjohtaja 3.6.1994 saakka, Ari Myllyviita puheenjohtaja 4.6.1994 alkaen, Pauliina Murto-Lehtinen varapuheenjohtaja, Pirjo Vainio taloudenhoitaja, Tuula Kourunen sihteerinä, Nina Kanter,

Markku Gratschew, Irma Tornberg, Toivo Pudas, Matti Viitanen, Jorma Rusanen toimitsijoiden luottamusmies ja Oili Martimo-Andersson toimitustyöntekijöiden luottamusmies. Työpaikkatoimikunnan kokouksiin kutsuttiin myös työsuojeluvaltuutetut, varaluottamusmiehet ja yt-neuvottelukunnan jäsenet.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 1994 lopussa oli SAK:n palveluksessa 133 henkilöä, joista viisi oli työvapaalla ja kolme hoitovapaalla.

Osa-aikaisessa työsuhteessa oli kaksi piiritoimiston siivoojaa. Eläkkeellä oli 28 ja perhe-eläkettä sai viisi henkilöä.

KOKONAISTOIMINTOJEN JOHTO

Puheenjohtaja Lauri Ihalainen
Puheenjohtajan sihteerinä Marianne Uuskoski
Hallituksen varapuheenjohtaja Aarno Aitamurto
Hallituksen varapuheenjohtajan sihteerinä Arja Lindstedt

Henkilöstöyksikkö

Henkilöstöpäällikkö Matti Kopperi
Henkilöstösihteerinä Ritva Virolainen
Henkilöstövirka llijä Vuokko Lähteenmäki

EDUNVALVONTAOSASTO

Johtaja Tuulikki Kannisto
Sihteerinä Eeva Juntunen
Vt. sihteerinä Tuula Suojanen
Johtaja Raimo Kantola
Sihteerinä Anitta Suhonen

Sopimusyksikkö

Vastaava sopimussihteerinä Raimo Kärkkäinen
Teknologiasihteerinä Antti Mattila
Sopimussihteerinä Reijo Paananen
Tasa-arvosihteerinä Riitta Partinen
Yhteistoimintasihteerinä Pentti Vainio
Sopimustoimitsijana Matti Viitanen
Sihteerinä Tuula Suojanen
Virka llijä Kaisa Sember

Sosiaalipoliittinen yksikkö

Sosiaalisihtööri Markku Toropainen
 Työsuojelusihtööri Matti Huttunen
 Tutkimussihtööri Mirja Janerus
 Tutkimussihtööri Kaija Kallinen
 Lakimies Janne Metsämäki
 Ympäristösihtööri Markku Wallin
 Sihtööri Ulla Honkanen
 Sihtööri Irma Tornberg

Talouspoliittinen yksikkö

Talouspoliittinen sihtööri Pertti Parmanne
 Työvoima- ja koulutuspoliittinen sihtööri
 Jari-Pekka Jyrkänne
 Ekonomisti Turo Bergman
 Ekonomisti Peter J Boldt
 Ekonomisti Ismo Luimula
 Ekonomisti Helena Pentti
 Ekonomisti Erkki Laukkanen
 Tilastosihtööri Terttu Laitala
 Sihtööri Tuula Kourunen
 Sihtööri Jaana Seppänen

Oikeuspoliittinen yksikkö

Vastaava lakimies Kirsti Palanko-Laaka
 Lakimies Heli Puura
 Vt. lakimies Timo Rätty
 Lakimies Jorma Rusanen
 Lakimies Olavi Sulkunen
 Lakimies Arjo Suonperä
 Virkailija Merike Esparagoza

Järjestöyksikkö

Järjestösihtööri Pekka Sarkkinen
 Ruotsinkielinen sihtööri Christer Björkstrand
 Järjestötoimitsija Sirpa Ilola
 Järjestötoimitsija Ari Myllyviita
 Järjestötoimitsija Reijo Päivärinta
 Yksikön sihtööri Auli Viikki
 Virkailija Oili Martimo-Andersson
 Virkailija Riitta Kulmala

Tiedotusyksikkö

Vt. tiedottaja Anne Koski
 Tiedottaja Pauliina Murto-Lehtinen
 Tiedottaja Hilikka Jukarainen
 Tiedottaja Kirsti Kekkonen-Montonen
 Sihtööri Orvokki Virtanen

LEHTIYKSIKKÖ**Palkkatyöläinen**

Päätoimittaja Eero Kosonen
 Toimitussihtööri Aino Pietarinen

Löntagaren

Chefredaktör Hans Jern
 Redaktionssekreterare Astrid Nikula
 Redaktionssekreterare Christina Nordgren-Siivonen
 Sihtööri Marjut Vainio
 Virkailija Marja-Leena Hakkarainen-Kaitajärvi

Kansainvälinen yksikkö

Kansainvälisten asiain päällikkö Kari Tapiola
 Kansainvälisten asiain sihtööri Hannu Ohvo
 Sihtööri Ritva Laitinen
 Virkailija Leila Hartonen

PIIRIT**SAK:n Hämeen piiritoimisto**

Piirisihtööri Seppo Jokela
 Toimistonhoitaja Kirsti Bister
 Siivooja Liisa Kuisma

SAK:n Keski-Suomen piiritoimisto

Piirisihtööri Raimo Salpakoski
 Toimistonhoitaja Irma Leinonen

SAK:n Kuopion piiritoimisto

Piirisihtööri Raimo Laulainen
 Toimistonhoitaja Helga Vanttinen
 Siivooja Heidi Matilainen

SAK:n Kymen piiritoimisto

Piirisihtööri Pentti Immonen
 Toimistonhoitaja Leila Oderma

SAK:n Lapin piiritoimisto

Piirisihtööri Eine Mikkonen
 Toimistonhoitaja Maisa Kaasinen
 Siivooja Onerva Marski

SAK:n Maarianhaminan piiritoimisto

Piirisihtööri Kurt Gustafsson

SAK:n Mikkelin piiritoimisto

Piirisihtööri Paula Kivivuori-Meri
 Toimistonhoitaja Helvi Teppo

SAK:n Oulun piiritoimisto

Piirisihtööri Seppo Partinen
 Toimistonhoitaja Sisko Kannainen
 Puhelinvaihteenhoitaja Riitta-Liisa Ojuva
 Siivooja-toimistovahtimestari Ritva Kantola

SAK:n Turun ja Porin seudun piiritoimisto

Piirisihtööri Seppo Ansamaa
 Toimistonhoitaja Raija Raittio

Työministeriö
ILO:n yleissopimus nro 143 (siirtolaisuuteen liittyvät väärinkäytökset ja ulkomaalaisten työntekijöiden yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhtäläisen kohtelun edistäminen) (2.6.1994).

Työministeriö
ILO:n yleissopimus nro 170 (työturvallisuus kemi-
kaaleja käytettäessä) ratifioimislausunto
(2.6.1994).

Työministeriö
YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä
oikeuksia koskevan yleissopimuksen (TSS-
sopimuksen) 3. määräaikaisraportti (9.6.1994).

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 1994 sopimusten 11, 14, 105,
115, 122, 124, 130, 132, 141, 150 ja 168 osalta
(2.9.1994).

Työministeriö
Kotityö: lausuntopyyntö (International Labour
Conference 82nd Session 1995 Report V (1) Ho-
me Work) (22.9.1994).

Työministeriö
ILO:n vuosiraportti 1994 sopimusten 47, 87, 94,
111, 135, 140, 144 ja 158 osalta, II erä
(6.10.1994).

Palkansaajakeskusjärjestöt

Kilpailuvirasto
Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin poikkeus-
lupahakemus (27.1.1994).

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö

SAK ry

Kemianliitto ry

Kemikaalineuvottelukunta
Lausunto kemikaalien aiheuttamien riskien vähen-
tämishjelmasta (9.8.1994).

Sopimusyksikkö

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Teknillisten tehtävien ja viranomaistehtävien
erottaminen teknillisessä tarkastustoiminnassa
(2.2.1994).

Sosiaalipoliittinen yksikkö

Oikeuspoliittinen yksikkö

Työtuomioistuin L 5/94 (23.6.1994).

Sosiaalipoliittinen yksikkö

Talouspoliittinen yksikkö

Oikeuspoliittinen yksikkö

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen kehittä-
minen.
Selvitysmiesraportti 1993:28 (23.2.1994).

Sosiaalipoliittinen yksikkö

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Ehdotus vaarallisten kemikaalien teollisen käsitte-
lyn ja varastoinnin turvallisuusmääräyksiksi
(11.5.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Ehkäisevän sosiaa-
li- ja terveystalouden osasto
Kemikaalihallinnon kehittämiskomitean mietintö
(7.6.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Ehkäisevän sosiaa-
li- ja terveystalouden osasto
Tupakka-asetusluonnos (10.10.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Ehdotus määräaikaiseksi laiksi palkansaajien ja
yrittäjien sukupolvenvaihdoeläkkeestä sekä
työttömyyseläkkeen ikärajan väliaikaisesta alen-
tamisesta (13.1.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun jakope-
rusteet (26.1.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Maatalousyrittäjävakuutuksen yksinkertaistamis-
työryhmän mietintö (7.2.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Vakuutusyhtiölainsäädännön ETA- työryhmien
muistiot (25.4.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Ehdotus tapaturmavakuutuslain 64 §:n 3 momen-
tin muuttamisesta (16.5.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Työterveyslaitoksen aloite, joka liittyy tapaturmien
ennaltaehkäisyyn (26.5.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Eläkesäätiötoimikunnan mietintö (1994:11)
(14.9.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö; Vakuutusosasto
Lausunto eläkesäätiöiden katetyöryhmän muisti-
osta (työryhmämuistio 1994/19) (14.12.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö
Työterveyshuollon maksu- ja korvausjärjestelmi-
en uudistaminen (7.3.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö
Ehdotus vuosia 1995 - 1998 koskevaksi valtakun-
nalliseksi suunnitelmaksi (10.6.1994).

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaalimenotoimikunnan mietintö (11.8.1994).

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry; Pekka Paavola
Henkilösuojainstandardiehdotukset prEN 146, 147 ja 352-4 (12.12.1994).

Työministeriö; Kansainvälisten asiain yksikkö
Safety and Health in Mines: Report IV (1;) turvallisuus ja terveys kaivoksissa (1.11.1994).

Työministeriö; Työsuojeluosasto; Hannu Stålhammar
Kommentteja ETA-tiedoteluonnoksesta- VNp 1409/93 käsin tehtävät nostot ja siirrot työssä (17.11.1994).

Työministeriö; Työsuojeluosasto
Aluksen lastauksessa ja purkamisessa noudatettavat järjestysohjeet.
Valtioneuvoston päätöksen muutosohjeet (7.3.1994).

Työministeriö; Työsuojeluosasto
Työministeriön päätös yhteydenpidosta yksityiskentelytilanteessa puunkorjuutyössä (25.5.1994).

Työministeriö; Työsuojeluosasto
Valtioneuvoston päätös alusten lastauksessa ja purkamisessa noudatettavista järjestysohjeista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta (26.5.1994).

Työministeriö
ILO:n 80:n kansainvälisen työkonferenssin hyväksymä yleissopimus ja suositus suuronnettomuuksien torjunnasta (10.1.1994).

Työministeriö; Työsuojeluosasto
Lausuntopyyntö valtioneuvoston päätöksestä rakennustyön turvallisuudesta (25.1.1994).

Työministeriö
Päätösehdotus koskien valtioneuvoston päätöstä työvälineiden turvallisesta käytöstä (1403/93) 16 §:n tarkoittamien nostolaitetarkastajien pätevyysvaatimukset (24.5.1994).

Työministeriö
Työtapaturmien ja ammattitautien tilastointia ja ilmoittamista koskeva ohjeisto (6.9.1994).

Työministeriö
ILO:n työsuojelutarkastuksia koskevan yleissopimuksen nro 81 laajentaminen koskemaan myös ei- kaupallista sektoria (International Labour Conference 82. Session 1995 report VI (1).) (6.9.1994).

Ylitarkastaja Tapani Koivumäki; Kauppa- ja teollisuusministeriö
Asetusluonnos räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (15.6.1994).

Ylitarkastaja Tapani Koivumäki; Kauppa- ja teollisuusministeriö
Luonnos asetukseksi räjähdeasetuksen muuttamisesta (9.8.1994).

Ympäristöministeriö

Hiilidioksiditoimikunta 11:n mietintö (11.5.1994).

Ympäristöministeriö
Luonnonsuojelulakityöryhmän välimietintö (11.5.1994).
Ympäristöministeriö
Huoneenvuokralakitoimikunnan mietintö (27.5.1994).

Ympäristöministeriö
Lausuntopyyntö ehdotuksesta ympäristöministeriön päätökseksi ilmoitettavista kemikaaleista (2.8.1994).

Ympäristöministeriö
YVA-lain toimeenpanoa valmistelleen työryhmän mietintö (19.9.1994).

Ympäristöministeriö
Ympäristöjohtamisen ja -auditoinnin työryhmä (19.9.1994).

Ympäristöministeriö
Raideliikennemelun mittausohjeet (15.12.1994).

Ympäristöministeriö
Rakennuslain uudistus.

Talouspoliittinen yksikkö Järjestöyksikkö

Toimistopäällikkö Pentti Tuovinen; YTV
Helsingin seudun elinkeinojen kehittämistä koskevaan raporttiin (11.5.1994).

Talouspoliittinen yksikkö**Oikeuspoliittinen yksikkö**

Valtiovarainministeriö; Vero-osasto
Lausuntopyyntö Yrittäjätöryhmän muistiosta
(27.4.1994).

Talouspoliittinen yksikkö**Talousosasto**

Kauppa- ja Teollisuusministeriö KTM
Oma pääoma -työryhmän raportti (16.6.1994).

Talouspoliittinen yksikkö

Kuluttaja-asiamies

Kuluttaja-asiamiehen toiminnan painopisteet
(10.1.1994).

Opetusministeriö

Lausuntopyyntö raportista ammatti, koulutus,
kvalifikaatiot (1.2.1994).

Opetusministeriö

Humanistis-yhteiskunta tieteellisen yleissivistyk-
sen komitean mietintö (1.2.1994).

Opetusministeriö

Luonnos asetukseksi yleisistä kielitutkinnoista
(1.2.1994).

Opetusministeriö

Aikuiskoulutuksen lähiajan toimintaohjelma
(18.2.1994).

Opetusministeriö

Valtion ammatillisten oppilaitosten yksityistämistä
selvittäneen työryhmän muisto (21.3.1994).

Opetusministeriö

Lausunto aikuisopintotuen selvitysmiehen rapor-
tista (29.4.1994).

Opetusministeriö

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ammattikor-
keakouluopinnoista ja eräksi siihen liittyviksi la-
eiksi (16.9.1994).

Opetusministeriö

Euroopan yhteisön uusia koulutuksen toimintaoh-
jelmia koskevat komission ehdotukset (7.3.1994).

Opetusministeriö

Tiede- ja teknologiapolitiikan koordinoitua koske-
va selvitys.

Pakolais- ja siirtolaisuusasiain neuvottelukunta;

Työministeriö

Suomen pakolais- ja siirtolaisuuspolitiikan periaat-
teet -mietinnön seuranta ja vastuutahojen määrit-
täminen (28.8.1994).

Pohjoismaiden Neuvosto; Suomen valtuuskunta
Jäsen ehdotus aloitteesta työllisyyden lisäämiseksi
(A 1067/e) (20.5.1994).

Pohjoismaiden Neuvosto; Suomen valtuuskunta
Jäsen ehdotukset A 1075/e sosiaalilauseke va-
paakauppasopimukseen ja A 1077/e ympäristö- ja
sosiaalilauseke GATT-sopimukseen (14.10.1994).

Ulkoasiainministeriö; Kauppapoliittinen osasto
GATT:n Uruguayn kierroksen sopimustekstit
(18.2.1994).

Valtiovarainministeriö; Rahoitusmarkkinayksikkö
Suomen Pankki -komitean mietintö (1.11.1994).

Valtiovarainministeriö; Vero-osasto

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäve-
rolain muuttamisesta (4.8.1994).

Verohallitus

Ennakkotietomenettelyä koskeva verohallituksen
esitys (24.8.1994).

Verohallitus

Ennakkonpidätyksessä vuonna 1995 noudatetta-
vista luontoisetujen laskentaperusteista
(16.11.1994).

Verohallitus

Vuoden 1994 verolomakkeet (30.5.1994).

ARBETSMARKNADSPOLITIK ÖVERSIKT

Under andra halvåret 1994 inträdde ett uppsving i den finländska samhällsekonomin efter tre depressionsår. Återhämtningen bedömdes emellertid fortfarande som svagt underbyggd. Den ekonomiska uppgången överskuggades alltjämt av ett rekordstort antal arbetslösa, fortsatt offentlig skuldsättning och en hög realränta.

Den sysselsättningsarbetsgrupp som hade tillsatts av republikens president färdigställde sina förslag i september. Förslagen blev föremål för en omfattande debatt i medierna. FFC:s omdöme om arbetsgruppens arbete var allmänt taget positivt, men fackcentralen underströk särskilt att arbetsgruppens förslag är en bra plattform för samarbete mellan staten och arbetsmarknadsorganisationerna för att halvera arbetslösheten.

FFC ställde sig på fullmäktiges vårmöte positivt till medlemskap i Europeiska unionen. Resultatet av förhandlingarna med EU bedömdes väsentligen motsvara löntagarorganisationernas mål. Det stödpaket för jordbruket som regeringen hade knutit till EU-medlemskapet ansågs för stort, men fullvärdigt EU-medlemskap bedömdes ändå vara bättre från löntagarsynpunkt än utanförskap. Fullmäktige uppmanade alla löntagare i vårt land att delta i folkomröstningen och förutsatte att de politiska beslutsfattarna skulle respektera resultatet av folkomröstningen. EU-medlemskapet blev verklighet enligt det mål som hade ställts upp.

Regeringen försökte vid budgetberedningen ådra ner på utkomstskyddet vid arbetslöshet och föreslog rätten att avdra fackliga medlemsavgifter som nytt nedskärningsobjekt. FFC och regeringen uppnådde inget positivt förhandlingsresultat och FFC:s styrelse beslutade 5.9 vidta organisatoriska påtryckningsåtgärder. Statsminister Esko Aho avstod från nedskärningsförslagen beträffande utkomstskyddet och medlemsavgifterna och strejkhottet återtog 7.9.

Det var redan andra gången å rad som höstens avtalsrörelse ägde rum förbunden emellan. FFC:s styrelse uppställde emellertid gemensamma mål för förbundsförhandlingarna rörande avtalsperiodens längd och arbetstiderna. Förhandlingarna blev svårare än väntat. De flesta avtalen träffades först efter strejkhott och på basis av medlingsförslag av riksförlikningsmannen. Förhandlingarna för den offentliga sektorn och bil- och transportbranschen framskötts till år 1995.

Arbetet på en revision av arbetslagstiftningen körde fast i slutet av året, då förväntningarna redan riktade in sig på det stundande riksdagsvalet och den nya regeringen.

FFC:S SVENSKA SEKRETARIAT

Svenska sekretariatet har fortsatt med sin organisationsverksamhet i de svenskspråkiga områdena. Cirkulär och direktiv har översatts och postats nästan samtidigt med de finska.

Under året hölls åtta regionala möten för förtroendemän och aktivt fackföreningsfolk. Sekretariatet anordnade tillsammans med de arbetslösas kommittéer tre träffar i Helsingfors, Ekenäs och Borgå. Sekretariatet besökte också aktiva arbetslösa i Närpes. De fackliga lokalorganisationerna på de finlandssvenska områdena arbetar för de arbetslösa i samma utsträckning som de finska.

Sekretariatet har verkat i nära samarbete med Kiljavainstitutet, som har anordnat två förtroendemannakurser, en arbetarskyddskurs och Skandinaviska sommarskolan. Sekretariatets egen kursverksamhet bestod av tre tvådagarskurser och en endagskurs. Kurserna samlade sammanlagt 168 deltagare.

Kontakterna med de nordiska broderförbunden har fördjupats. Sekretariatet har skött förbindelserna och gett fackavdelningarna praktisk hjälp i umgänget med motsvarande organisationer i Sverige. Helsingfors fackliga lokalorganisation stod värd för årets huvudstadskonferens.

LÖNTAGAREN

Bevakningen av löntagarbefolkningens intressen i krisens Finland var tidningen Löntagarens centrala tema under 1994. Krishanteringens följder för löntagarna och deras familjer speglas genomgående i tidningens spalter.

Löntagaren är den finlandssvenska löntagarbefolkningens fackliga språkrör. Tidningen sköter såväl den allmänna fackliga informationen till FFC-förbundens svenska medlemmar som specifika förbundsnyheter av gemensamt intresse. Förmedlingen av förbundsinformation sker i sammanfattande form på ett uppslag under rubriken "det händer i förbunden". Det begränsade utrymmet till trots ger uppslaget en unik överblick över aktuella skeenden inom facket. Detta kan förhoppningsvis bidra till en ökad förståelse över förbundsgränserna.

Vid sidan av det rent fackliga bevakar Löntagaren samhällsfrågor av allmänt intresse, finlands-svenska särfrågor och kulturlivet i Svenskfinland. Internationella fackliga frågor - med tonvikt på det nordiska - ingår likaså i tidningens koncept. EU-frågan ägnades särskild uppmärksamhet under 1994. Det skedde i en stående notisspalt, EU-spegeln, i flera reportage och specialartiklar och i två temabilagor.

Samarbetet med FTFC och Akava inom ramen för KEY utvecklades positivt. Fackets EU-information på svenska koncentrerades till EU-fakta, som publicerades som bilaga till Löntagaren och som i särtryck distribuerades till svenska medlemmar i FTFC och Akava. Den totala upplagan för EU-fakta steg till 55 000 exemplar. EU-fakta producerades två gånger under 1994, i mars och i september.

Utöver EU-frågan uppmärksammades trycket på ändringar i arbetstiderna och delning av arbetet, i växande sexbusinessen och arbetslöshetsproblematiken i temanummer under året. Angreppen mot välfärdssystemet och de fackliga rättigheterna, löntagarnas växande skattebörda och privatiseringstendenserna var återkommande teman i tidningens samhällsbevakning. Särskilt under hösten strävade Löntagaren till att följa med avtalsrörelsens allmänna utveckling och avtalsförhandlingarna på förbunds nivå.

År 1994 innebar en tillbakagång upplagemässigt, eftersom Handels inte längre beställde tidningen åt sina svenska medlemmar. Upplagan stannade därför vid ca 21 500 ex. Kommunal står för den största delen av upplagan, ca 7 500 ex., följt av Metall med ca 3 800 ex. Uttryckt i sidantal var volymen i medeltal 16 sidor. Den största utgåvan omfattade 32 sidor och den minsta 12 sidor. Sammanlagt utkom Löntagaren med 24 nummer år 1994.